

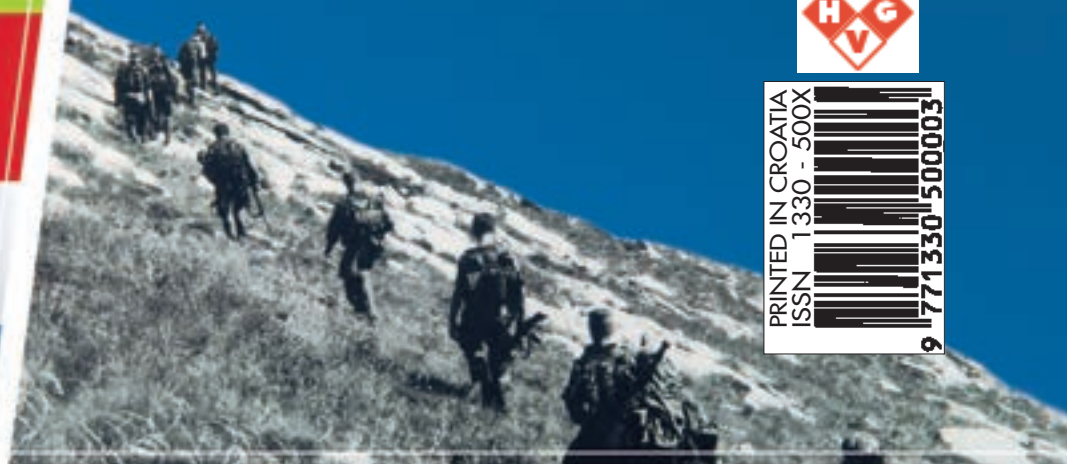
HRVATSKI VOJNIK

Broj 138. Godina IV. 1. lipnja 2007.

www.hrvatski-vojniki.hr

BESPLATNI PRIMJERAK

€ 2,10 • CAD 3,00 • AUD 3,30 • USA 2,00 • CHF 3,50 • SLO € 1,79 • SIT 430,00 • SEK 17,00 • NOK 17,00 • DKK 15,50 • GBP 1,30

U Dubrovniku obilježen Dan OSRH i HKoV-a te 15. obljetnica deblokade grada Dubrovnika

Osvrtom unazad vidimo stazu hrabrosti hrvatskoga naroda

KABUL

Afganistanci po standardima NATO-a

Prema riječima američkog generala Roberta Durbina, suradnika u stvaranju i opremanju nove Afganistanske nacionalne armije, ta azijska zemlja će imati vojsku i policiju opremljenu po standardima NATO-a. To ne bi trebali omogućiti samo njihovi vlastiti fondovi, nego i donacije viškova naoružanja savezničkih zemalja. Prema izvorima iz NATO-a, primjerice, njihove aktualne ruske T-62 mogli bi zamijeniti tenkovi Leopard-1, a umjesto Kalašnjikovima Afganistanci će se služiti puškama M16 i M4. Velik primjer donacije dala je Turska: topovi od 155 mm tipa Howitzer predstavljaju "prvu tranziciju prema topništvu zapadnog stila". Prebavljanje s ruskog na zapadno naoružanje moglo bi izazvati probleme za *krajnje korisnike*, no američki bojnik Luke Meyers kaže da su Afganistanci s kojima je radio najviše zainteresirani za uporabu oružja kojima se služe pripadnici koalicijskih snaga.

NEW DELHI

Prva vježba supersila

Tijekom posjeta indijskog generala J.J. Singha Kini, 28. svibnja je službeno objavljeno da će dvije super-sile održati prvu zajedničku vojnu vježbu. Planirano je da vježba razvije povjerenje u vojnim odnosima dviju zemalja, ali njezin datum i mjesto održavanja još nisu određeni. Još prije odlaska za Peking prvi čovjek indijskog Komiteta načelnika stožera je izjavio da je Kina zainteresirana za provedbu antiterorističkih manevra na temelju primjera uspješnih indijskih akcija u sličnim situacijama.

HELSINKI

Sa sjevera Europe na jug Afrike

Finski proizvođač oklopnih vozila Patria 28. svibnja objavio je da je toga dana potpisao ugovor s južnoafričkom namjenskom tvrtkom Denel Land Systems. Dvije tvrtke će njime realizirati opskrbu južnoafričke vojske sa 264 vozila navedenog tipa. Program podrazumijeva razvoj, industrijalizaciju i serijsku proizvodnju pješćkih borbenih vozila u pet različitih inačica. Prvi će primjerci biti izrađeni u Finskoj, nakon njega će se proizvodnja naručenih vozila postupno seliti na jug Crnog kontinenta.

INDIANAPOLIS

Počasni krug na "500 milja"

Automobilističku utrku 500 milja Indianapolis Amerikanci nazivaju "najvećim spektaklom među utrkama". Ove godine imala je poseban uvod: oda-

US DoD

vanje počasti vojnicima tijekom ceremonije otvaranja. Stotinjak vojnika svih grana, među kojima je bilo i ratnih veterana u posebnim vozilima, provozalo je krug stazom, a publika im je aplaudirala i klicala kao rock-zvijezdama. Počasni krug je izveden u sklopu programa *Amerika vas podupire*, što građane želi povezati s vojnim osobljem koje služi u SAD-u i drugim zemljama. Nakon predstave, vojnici su izrazili sreću što su i ovom prilikom spoznali da američki građani "podupiru svoju vojsku".

WASHINGTON

Spomenik vojnim psima?

US Army

Američki kongres ovih dana razmatra mogući zakon kojim bi se privatnim donacijama realiziralo podizanje spomenika psima koji su služili u američkim oružanim snagama. Primjerice, više od 4000 ovih životinja koje su bile u Vi-

jetnamskom ratu tamo je uginulo: neke su ubile neprijateljske postrojbe, neki su podlegli tropskim bolestima, a neke su uspavali vojni veterinari ili su dani bivšoj južnovijetnamskoj vojsci, navodi se u listu Denver Post. Lobiranje za podizanje spomenika djelo je ratnih veterana, članova Udruge vodiča pasa iz Vijetnama, koji na taj način žele odati počast vjernim prijateljima. Inače, dok zakon iz 2000. godine nije dopustio mogućnost udomljavanja, veterinari su eutanazirali mnoge vojne pse.

PEKING

Kineski demanti

Kinesko ministarstvo vanjskih poslova službenim je priopćenjem nazvalo procjenu američkog ministarstva obrane o ekspanziji kineske vojske "pokušajem da se istakne kineska vojna prijetnja", navela je postaja Voice of America. Glasnogovornica ministarstva Jiang Yu je izjavila kako je Kina miroljubiva zemlja koja ide putem svojeg prava da štiti nacionalnu sigurnost. U tekstu američkog godišnjeg izvješća navodi se da Kina razvija sofisticirane projekte, zrakoplove i brodove, kao i da povećava kapacitete zbog mogućeg preventivnog rata u području Istočne Azije.

Nakladnik:

MINISTARSTVO OBRANE REPUBLIKE HRVATSKE

Glavni urednik: Željko Stipanović

(zeljko.stipanovic@morh.hr)

Zamjenica glavnog urednika: Vesna Pintarić

(vpintar@morh.hr)

Zamjenik glavnog urednika za Internet:

Toma Vlašić (toma.vlastic@morh.hr)

Izvršni urednik: Mario Galić

(mario.galic@morh.hr)

Urednici i novinari: Marija Alvir,

(marija.alvir@morh.hr), Leida Parlov,

Domagoj Vlahović

Urednik fotografije: Tomislav Brandt

Fotografi: Davor Kirin, Dubravko Kovač

Grafička redakcija: Zvonimir Frank (urednik)

(zvonimir.frank@zg.htnet.hr), Ante Perković,

Predrag Belušić, Damir Bebek

Webmaster: Drago Kelemen (dragok@morh.hr)

Prijevod: Jasmina Pešek

Tajnica redakcije: Mila Badrić-Gelo

tel: 3784-937

Lektori: Gordana Jelavić, Jasenka Pešak

Marketing i financije: Igor Vitanović

tel: 3786-348;

fax: 3784-322

Pretplata:

Inozemstvo: u korist: TISAK trgovačko d.d.

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb

(za: Služba za odnose s javnošću i informira-

nje), devizni račun u Zagrebačkoj banci

30101-620-2500-3281060.

Tuzemstvo: u korist: TISAK trgovačko d.d.,

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb, (za:

Služba za odnose s javnošću i informiranje),

žiroračun 2360000-1101321302 poziv na broj

165, cijena 280,00 kn godišnje, Molimo pret-

platnike da nakon uplate kopiju uplatnice

pošalju na adresu TISAK trgovačko d.d.

Slavonska avenija 2, 10 000 Zagreb.

Tisak:

Tiskara Varteks d.o.o.,

Zagrebačka 94, 42000 Varaždin

Naslov uredništva:

MORH

Služba za odnose s javnošću i informiranje, p.p.

252, 10002 Zagreb, Republika Hrvatska

<http://www.hrvatski-vojn timer.hr>

E-mail: [hrvojn timer@morh.hr](mailto:hrvojnik@morh.hr)

Naklada: 6000 primjeraka

U članstvu Europskog udruženja vojnih novinara

(EMPA)

Rukopise, fotografije i ostali materijal ne vraćamo.

Copyright HRVATSKI VOJNIK, 2007.

Novinarski prilogi objavljeni u Hrvatskom vojniku nisu službeni stav Ministarstva obrane RH

IZ SADRŽAJA

U Dubrovniku obilježen Dan OSRH i HKoV-a te 15. obljetnica deblokade grada Dubrovnika

"Mnogo smo napravili u stvaranju moderne vojne strukture, na definiranju novog koncepta obrane koji se temelji na malim, profesionalnim i brzopokretnim snagama...", poručio je predsjednik Mesić

Strana 4

Svečanost dodjele pohvala, nagrada, promaknuća i odlikovanja djelatnicima MORH-a, GS OSRH te pristožernih postrojbi u MORH-u

"Mi smo povlaštena generacija, koja je ostvarila stoljetni san i na to trebamo biti ponosni", rekao je ministar Rončević dodavši kako nas sve to mora "poticati na stvaranje novih vrijednosti i davanje nove kvalitete našem sustavu"

Strana 8

Međunarodna civilna vježba zaštite i spašavanja

Svrha dosad najveće NATO civilne vježbe održane u Hrvatskoj bila je poboljšanje suradnje zemalja članica NATO-a i PzM-a u uvježbavanju pravodobnih reakcija na velike nesreće i katastrofe...

Strana 10

Prilagodba HRM-a standardima NATO-a

Vажnost implementacije partnerskih ciljeva za razvoj sposobnosti HRM-a u procesu uključivanja u vojnu strukturu NATO-a

Strana 20

U Dubrovniku obilježen Dan OSRH i HKoV-a te 15. obljetnica deblokade grada Dubrovnika

Osvrtom unazad vidimo stazu hrabrosti hrvatskoga naroda

“Mnogo smo napravili u stvaranju moderne vojne strukture, na definiranju novog koncepta obrane koji se temelji na malim, profesionalnim i brzopokretnim snagama. Jasna nam je vizija kakvom opremom želimo opremiti naše snage kako bi mogle ispuniti sve svoje zadaće. No, čini se kako smo premalo pozornosti posvetili ljudima i njihovim potrebama u sustavu. Moramo biti svjesni da smo izborom profesionalne vojske izabrali takav sustav koji mora više biti posvećen svojim pripadnicima, njihovom razvoju i visokoj spremnosti. I to ne u nekakvoj imaginarnoj budućnosti, već to moramo činiti danas“, poručio je predsjednik Mesić

—Vesna PINTARIĆ, snimili Tomislav BRANDT, Branimir ŠENK—

■ Polaganje vijenaca na gradskom groblju Boninovo

Dan OSRH i HKoV-a te 15. obljetnica deblokade Grada Dubrovnika ove je godine svečano obilježen u Dubrovniku 26. i 27. svibnja. Prigodni program započeo je 26. svibnja odavanjem počasti poginulim braniteljima i civilima grada Dubrovnika i Dubrovačko-neretvanske županije, kad su izaslanstvo predsjednika RH na čelu s načelnikom GS OSRH generalom zbora Josipom Lucićem i izaslanstvo MORH-a na čelu s ministrom obrane Berislavom Rončevićem položiti vijence na gradskom groblju Boninovo kod Središnjeg križa te na brdu Srđ iznad Dubrovnika. Vijence su položili i predstavnici Dubrovačko-neretvanske županije, grada Dubrovnika i Koordinacije udruga.

Nakon odavanja počasti u crkvi Sv. Vlaha, mons. Juraj Jezerinac služio je misu zadušnicu za branitelje i civile poginule u obrani grada te sve poginule branitelje u Domovinskom ratu. U homiliji mons. Jezerinac je govoreći o iskripljavanju Isusova nauka koje se događa danas, ukazao na sličnu sudbinu koju stalno doživljava i istina o na-

šoj pravедnoj borbi za slobodu. “Nije li nasilje nad poviješću i činjenica da naša djeca u školskom udžbeniku ne mogu dobiti istinu o našoj bliskoj prošlosti? Zar ćemo i na istinu o Domovinskom ratu morati čekati pedeset godina, kao što smo čekali na istinu o Bleiburgu? Zato danas u ovome što slavimo, a što je na poseban način rođendan slobode za jug Hrvatske i naš Dubrovnik, trebamo biti svega svjesni. Budući da ni o hrvatskoj borbi za slobodu, ni o hrvatskim Oružanim snagama, ni o oslobađanju juga Hrvatske nije niti može biti sve zapisano u knjigama, ostaje nam svima važna zadaća da čistu i neiskrivljenu istinu usmeno prenosimo budućim pokoljenjima te tumačiti što su s Božjom pomoći i Marijinom krunicom izveli hrvatski branitelji“, kazao je mons. Jezerinac dodajući kako hrvatski narod danas, na početku 21. stoljeća, ojačan vjeron i Stepinčevim uzorom gleda naprijed s nadom, unatoč vremenu koje nastoji rastočiti sve ljudske i kršćanske vrijednosti, a ta se pojava očituje i u obezvrjeđivanju svih vrednota, pa i vrijednosti zakonite obrane Hrvatske i prava našega naroda na slobodu. “Sve nas to može samo još više učvrstiti, jer smo uvjereni da je ljubav prema Bogu i domovini najveća vrijednost čovjeka. Poginuli nas branitelji danas podsjećaju na obvezu da čuvamo vrijednosti za koje su oni dali svoje živote. Uspomena na njih nas potiče da još jače ljubimo svoj narod i svoju domovinu, da sveta

Misa zadušnica za poginule branitelje u crkvi Sv. Vlaha

vjera bude u našoj svakodnevnici. Naši dični preci sve su nam te vrijednosti predali u baštinu. Na tu smo baštinu ponosni, ali nas ona i obvezuje", poručio je na kraju mons. Jezerinac.

Uručenje odlikovanja predsjednika RH

Nakon mise, u vili Kupari izaslanik predsjednika RH general zbora Josip Lucić i ministar obrane Berislav Rončević u nazočnosti najviših vojnih i civilnih dužnosnika te predstavnika udruga uručili su odlikovanja Nikola Šubić Zrinski 75. samostalnom bataljunu Dubrovnik i Odredu naoružanih brodova Dubrovnik kojima ih je odlikovao predsjednik RH Stjepan Mesić u prigodi 15. obljetnice OSRH.

Ministar Rončević tom je prilikom podsjetio na početke nastanka hrvatske samostalnosti i državnosti, posebno istaknuvši žrtvu hrvatskih branitelja bez koje ne bismo uživali blagodati slobode. Upućujući čestitke svim pripadnicima odlikovanih postrojbi, poručio je neka ovo odličje nose ponosno, kao što su ponosno branili Republiku Hrvatsku i osigurali budućnost novim pokoljenjima.

Izaslanik predsjednika RH i načelnik GS-a general zbora Josip Lucić istaknuo je kako je razlog ovog okupljanja sjećanje na tisuće mladih ljudi koji su 1990. i 1991. ustali u obranu Hrvatske. "Zahvaljujući tom jedinstvu uspjeli smo se u toj prvoj fazi rata obraniti, a u drugoj i osloboditi cijelu našu domovinu. Ovdje na jugu Hrvatske okupili su se prije 15 godina branitelji iz cijele domovine, i u to vrijeme to je bila najveća operacija naših Oružanih snaga. Mi, sudionici tih događaja, moramo čuvati to sjećanje i sjetiti se da je svaki vrhunac dubrovačkog zaleđa oslobo-

đen zahvaljujući pripadnicima hrvatskih Oružanih snaga. Danas smo se okupili zbog njih i ubuduće ćemo se zbog njih okupljati kako bismo vrednovali sve što su učinili. Jer danas zahvaljujući upravo njima živimo u potpunom miru", istaknuo je general Lucić, napomenuvši kako ćemo trajno obilježavati vrijednosti zahvaljujući kojima smo došli do slobode.

Potom su ratnim zapovjednicima 75. samostalnog bataljuna Dubrovnik pukovniku Marku Mujanu i zapovjedniku Odrada naoružanih brodova Dubrovnik Aljoši Nikoliću uručena visoka vojna odlikovanja, a na ratne zastave postrojbi privezan je plamenac.

Uručivanje odlikovanja i stavljanje plamenaca na ratne zastave dubrovačkih postrojbi

Navečer je u gradskom kazalištu "Marin Držić" Orkestar HV-a sa solistima održao središnji svečani koncert obilježavanja Dana OSRH, Dana HKoV-a i 15. obljetnice deblokade Dubrovnika, a u atriju kazališta "Marin Držić" priređen je postav ratne fotografije "Dubrovnik u Domo-vinskom ratu".

Središnja svečanost

Idućeg dana u gradskoj luci Gruž priređen je svečani doček predsjednika RH i vrhovnog zapovjednika OSRH Stjepana Mesića, predsjednika Hrvatskog sabora Vladimira Šeksa i predsjednika Vlade RH dr. Ive Sanadera. Naime, visoki su uzvanici iz Cavtata doplovili raketnom topovnjačom DMITAR ZVONIMIR, a tijekom plovidbe prema Dubrovniku uz mimoplov brodova i pomorski pozdrav položeni su vijenci u more.

U gradskoj luci dočekali su ih ministar obrane Berislav Rončević, načelnik GS OSRH general zbora Josip Lucić i županica Dubrovačko-neretvanske županije Mira Buconić.

Potom je u gradskom kazalištu "Marin Držić" održana svečana akademija. Osim državnog i vojnog vrha te VDZ-a, na svečanosti su bili i najviši predstavnici civilnih i vjerskih vlasti Grada i Županije.

Prisutnima su se, među ostalima, obratili predsjednik RH i vrhovni zapovjednik OSRH Stjepan Mesić, predsjednik Hrvatskog sabora Vladimir Šeks i predsjednik Vlade RH Ivo Sanader.

Sve je na početku svečane akademije pozdravila gradonačelnica grada domaćina Dubravka Šuica, kazavši kako je

Tijekom plovidbe prema Dubrovniku uz mimoplov brodova i pomorski pozdrav položeni su vijenci u more

diplomacija u Dubrovniku bila način očuvanja slobode, napomenuvši kako dubrovački sinovi nikad nisu bili odgajani kao ratnici, ali su se dubrovački branitelji proslavili 1991. i 1992. obranivši svoj grad i omogućivši kasnije uspješne akcije deblokade grada i okolice.

Potom je načelnik stožera OSRH general zbora Josip Lucić podsjetio na razvoj Hrvatske vojske i niz uspješnih akcija i operacija, posebno se osvrnuvši na akciju oslobađanja juga Hrvatske i deblokadu Dubrovnika u kojoj se potvrdila sposobnost donošenja strateških odluka, kvalitetnog planiranja, jedinstvo vođenja i zapovijedanja, uspješnost logističke potpore, sposobnost zamjene snaga, kopnenog i morskog manevra, a posebno pojedinačnu hrabrost i moral hrvatskih vojnika i policajaca, te uputio čestitke svim bivšim i sadašnjim pripadnicima Oružanih snaga.

Ministar Berislav Rončević istaknuo je važnost obljetnice koju slavimo i posebice deblokadu grada Dubrovnika, napominjući kako je tada mlada Hrvatska vojska velikog srca i ljubavi prema domovini s nemjerljivom hrabrošću i gardijskih i pričuvnih postrojbi oslobodila hrvatski jug od Stona do Prevlake i pokazala odlučnost osloboditi svaki pedalj zemlje.

Stoga je svim osloboditeljima Hrvatske i svima koji su u ovom gradu podnijeli patnje rata, a posebice pripadnicima OSRH čestitao Dan hrvatskih pobjednika. S posebnom je zahvalnošću podsjetio na sve one koji su na putu slobode položili svoje živote. "Danas imamo respektabilne snage koje su jamstvo

Najviši državni dužnosnici uveličali su i ovogodišnji Dan OSRH

opstojnosti Republike Hrvatske, koje svojim angažmanom u međunarodnim operacijama pridonose održanju mira i stabilnosti u svijetu", kazao je ministar, napominjući kako su pred nama nove i važne zadaće, a to su potpuna profesionalizacija oružanih snaga te opremanje i modernizaci-

ja. U tijeku je stvaranje strukture OS koja će odgovoriti novim izazovima, te je poručio svim hrvatskim građanima da mogu biti sigurni u hrvatski obrambeni sustav koji je spreman i sposoban ispuniti sve pred njega postavljene zadaće.

Osvrćući se na važnost i simboličnost dviju obljetnica koje slavimo, predsjednik Vlade RH Ivo Sanader je ukazao na dvije činjenice. Jedna je da naša

Svečana akademija u kazalištu "Marina Držića"

sjećanja na nedavnu slavnu prošlost prihvatimo i shvatimo kao pouku o našoj snazi, našoj zrelosti i samosvijesti, a druga nam pruža prigodu da s tim naslijeđem u mislima gledamo naprijed i da na toj energiji sloge i zajedništva u potpunosti dovršimo povijesni domovinski projekt moderne hrvatske države, snažno usidrene u najvažnije institucije slobodnoga svijeta. „Kad se osvrnemo unazad, vidimo stazu hrabrosti hrvatskoga naroda, i ovdje u ovom gradu, jednom od najljepših simbola slobodarske Lijepe Naše, zaočružujemo najsvetije stranice moderne hrvatske povijesti. Oružane snage RH upisane su na tim stranicama najsjajnijim slovima. Naše oružane snage i naša državnost povezani su od prvoga dana neraskidivom vezom. Vojska i redarstvo koje se razvijalo u ratu oslobađalo je i gradilo državu u nastajanju. Oružana snaga koja je izvela brojne oslobodilačke operacije, od bitke za južnu bojišnicu do Bljeska i Oluje, pobjednička je oružana snaga. To pamtimo i cijenimo i na tome gradimo našu povijest, a tu ćemo povijest pisati sami. Odlučnost, snaga i žrtva naših vojnika, redarstvenika i svih branitelja stoga zauvijek ostaju u temeljima hrvatske državnosti. Zidine i tvrđave Dubrovnika svjedoci su tog vremena. Kad danas stojimo ovdje vidimo da se razišao onaj crni oblak koji se nadvio nad grad. Zahvaljujući hrabrosti hrvat-

Izgradnja društva tolerancije i jednakih šansi naš je odgovor na sve unutarnje, ali i vanjske izazove kazao je predsjednik Mešić

skih branitelja nema više crnih oblaka nad cijelom našom domovinom. Izborili smo slobodu i budimo ponosni na to, nastavimo graditi zemlju koja će snažno i samosvjesno biti usidrena u suvremenom svijetu. Ne zaboravljajmo prošlost jer na to nemamo pravo, ali imamo obvezu gledati u budućnost i osigurati da nikad više hrvatski ljudi ne prolaze strašno iskustvo naših naraštaja. S pogledom na snagu koju je Hrvatska sama iskazala u obrani i s članstvom u savezu solidarnih slobodarskih snaga svijeta učvrstili smo svoj položaj. Ovo je bio posljednji rat za slobodu Hrvatske i budimo svjesni punog značenja te činjenice. Pobjedom u Domovinskom ratu i članstvom u EU-u i NATO-u osigurat ćemo mir našim budućim naraštajima, u tome je povijesni smisao teških godina kroz koje smo prolazili", kazao je premijer Sanader poručivši na kraju kako moramo održati ono jedinstvo i zajedništvo energije i ciljeva koje nas je snažno prožimalo i vodilo u godinama Domovinskog rata.

Pobjedom u ratu učinili smo veliko djelo

Čestitke hrvatskim Oružanim snagama uputio je i predsjednik Hrvatskoga sabora Vladimir Šeks, podsjetivši na povijesni dan prvog postrojavanja

ZNG-a u Kranjčevićevoj ulici u Zagrebu. Naglasio je da su vojno-redarstvene akcije koje je Hrvatska vojska bila prisiljena poduzimati kako bi se obranila bile legitimne te kako su OSRH ispisale najblistavije stranice moderne hrvatske povijesti. Osvrnuvši se na pomorsku blokadu Dubrovnika i neprijateljsku agresiju na ovom području te na akcije koje je poduzela Hrvatska vojska u cilju oslobađanja cijeloga ovog područja, s posebnim se ponosom prisjetio branitelja koji su u njima sudjelovali, a posebice onih koji su u slobodu ugradili svoje živote. Upućujući čestitke svim pripadnicima OSRH u ime Hrvatskoga sabora, izrazio je želju da hrvatske Oružane snage i dalje budu ključno jamstvo mira i sigurnosti Republike Hrvatske.

Prisutnima se potom obratio i vrhovni zapovjednik OSRH i predsjednik RH Stjepan Mesić, podsjetivši također na događanja 1991. u Dubrovniku i razaranja njegove povijesne jezgre koja pripada svjetskoj kulturnoj baštini, te na postrojbe Hrvatske vojske koje su krenule u operacije sprječavanja napada. Kazao je kako možemo reći da smo učinili veliko djelo pobjedom u ratu. Učinili smo i velike iskorake u transformaciji obrambenih potencijala iz ratnog sastava i ustroja prema mirnodopskoj strukturi Oružanih snaga. Možemo reći da smo izabrali dobar smjer kojim ćemo osigurati obrambene potencijale za provo-

đenje sljedećih zadaća: obranu suvereniteta i teritorijalnog integriteta, pomoć civilnim strukturama u slučajevima velikih prirodnih ili tehnoloških nesreća i katastrofa, te sudjelovanje u međunarodnoj pomoći mirovnim operacijama, ali, dodao je Predsjednik, primjena onoga što smo dogovorili i prihvatili ne ide onom brzinom koju želimo. "Mnogo smo napravili u stvaranju moderne vojne strukture, na definiranju novog koncepta obrane koji se temelji na malim, profesionalnim i brzopokretnim snagama. Jasna nam je vizija kakvom opremom želimo opremiti naše snage, kako bi one mogle ispuniti sve svoje zadaće. No čini se kako smo premalo pozornosti posvetili ljudima i njihovim potrebama u sustavu. Moramo biti svjesni da smo izborom profesionalne vojske izabrali takav sustav

koji mora više biti posvećen svojim pripadnicima, njihovom razvoju i visokoj spremnosti. I to ne u neakvoj imaginarnoj budućnosti, već to moramo činiti danas".

Govoreći o članstvu u Europskoj uniji i NATO savezu Predsjednik je kazao kako smo se time odlučili za zajedničko savezničko djelovanje s najrazvijenijim demokracijama i gospodar-

stvima u svijetu. "To je krug država u koji mi želimo ući. I to je naš odgovor svima onima koji smatraju kako Republici Hrvatsku ne treba voditi u tome smjeru, onima koji je vide izoliranu, neperspektivnu i beznačajnu državu na europskoj političkoj karti".

"Projekti razvoja demokracije, socijalne pravde, zaštite ljudskih prava i sloboda, zaštite manjina, kao i drugi demokratski projekti, usmjereni su prema boljitku svakog građanina u zajednici, bez obzira na njegovu etničku ili vjersku pripadnost. Izgradnja društva tolerancije i jednakih šansi naš je odgovor na sve unutarnje, ali i vanjske izazove. To je put kojim i u budućnosti želimo voditi Republiku Hrvatsku na dobrobit svih njezinih građana, na dobrobit generacija koje dolaze. To je naša zajednička obaveza prema svima onima koji su za današnju demokratsku i perspektivnu Republiku Hrvatsku krenuli u njezinu obranu, a posebno prema onima koji su stradali", poručio je predsjednik Mesić.

Na kraju svečane akademije održan je i prigodni umjetnički program u kojem su sudjelovali Orkestar HV-a i Klapa HRM-a "Sveti Juraj", a potom su svi uzvanici pratili letački program koji je izvela akro grupa HRZ-a i PZO-a "Križa oluje", te padobranske skokove pripadnika Bojne za specijalna djelovanje. ■

■ Kad se osvrnemo unazad, vidimo stazu hrabrosti hrvatskoga naroda, i ovdje u ovom gradu, jednom od najljepših simbola slobodarske Lijepa Naše, zaokružujemo najsvetije stranice moderne hrvatske povijesti

Svečanost dodjele pohvala, nagrada, promaknuća i odlikovanja djelatnicima MORH-a, GS OSRH i pristožernih postrojbi u MORH-u

Promaknuto 223 časnika i 187 dočasnika

“Mi smo povlaštena generacija koja je ostvarila stoljetni san i na to trebamo biti ponosni”, rekao je ministar Rončević, dodavši kako nas sve to mora “poticati na stvaranje novih vrijednosti i davanje nove kvalitete našem sustavu”

Domagoj VLAHOVIĆ, snimio Davor KIRIN

U povodu dana Oružanih snaga Republike Hrvatske i Dana Hrvatske kopnene vojske 28. svibnja u kinodvorani Doma HV “Zvonimir” održana je svečanost dodjele pohvala, nagrada, promaknuća i odlikovanja djelatnicima MORH-a, GS OSRH i pristožernih postrojbi.

Osim odlikovanih, pohvaljenih i nagrađenih, na svečanosti su bili i ministar obrane Berislav Rončević, ujedno izaslanik predsjednika Republike i vrhovnog zapovjednika OSRH Stjepana Mesića, zamjenik načelnika GS OSRH general pukovnik Slavko Barić i drugi visoki dužnosnici MORH-a i OSRH. Promaknuta su 223 časnika (odlukom predsjednika RH) i 187 dočasnika (odlukom načelnika GS OSRH), među kojima su OSRH dobile četvoricu novih brigadira, 11 pukovnika i dva kapetana fregate. Odlukom Predsjednika uručeno je 35 odlikovanja i jedna pohvala. Odlukom ministra obrane uručene su tri pohvale, a načelnik GS general zboru Josip Lucić je uz promaknuća nagradio 11 i pohvalio tri djelatnika. Zamjenik načelnika GS OSRH je dodijelio 26 pohvala i devet nagrada.

Uvodni govor održao je general Barić koji je čestitao djelatnicima njihov dan i ustvrdio da je “Hrvatska vojska došla na onaj stupanj kad možemo govoriti o modernoj vojsci, vojnicima i časnicima koji su prihvatili propisane standarde potrebne da naše OS provedu sve propisane misije”. General Barić je istaknuo da je transformacija u OS stalni proces, jer “nitko i nikad nije završio prilagodbe, s obzirom na to da su misije, izazovi i zadaće stalno nove i drukčije”. Transformaciju i modernizaciju u potpunosti podupire Dugoročni plan razvoja OSRH, a isto je i s pojedinačnim profesionalnim razvojem djelatnika OSRH. Sve će uroditi potpunom profesionalizacijom OSRH, a s “tim časnicima, dočasnicima i vojnicima, kao i MORH-om koji prati sve naše potrebe, svoj cilj možemo ostvariti na najbol-

ji mogući način”, rekao je Barić nazočnima, uz želju da pohvale budu poticaj za njih i njihove kolege.

Čestitkama se pridružio i ministar Rončević, istaknuvši da mu je čast što “na naš dan” istupa i kao izaslanik predsjednika Republike. Protekli vikend nazvao je danima “sjećanja na početke hrvatske samostalnosti i stvaranja OS-

RH”, onoga što je hrvatski narod stoljećima sanjao, a “postoje znatno brojniji narodi od hrvatskog koji nemaju mogućnosti uživanja u blagodatima vlastite, suverene, samostalne domovine. Mi smo povlaštena generacija koja je ostvarila stoljetni san i na to trebamo biti ponosni”, rekao je ministar. No, sve to mora “poticati na stvaranje novih vrijednosti i davanje nove kvalitete našem sustavu”. Nikad za sebe nećemo

reći da smo odlični, jer to bi značilo da smo došli do kraja svoje ambicije. To bi bilo u suprotnosti sa željom “da svaki put postavljamo i dosežemo sve više ciljeve”. Kao ministar, Rončević je zatražio od svakog djelatnika da “zrači povjerenjem u hrvatskom narodu. Kad građanin RH vidi hrvatskog vojnika u odori, mora imati osjećaj sigurnosti”, zaključio je Rončević, sjetivši se i hrvatskih vojnika koji djeluju u međunarodnim mirovnim misijama, za koje treba osigurati najbolje uvjete osposobljavanja i opremanja. Za kraj, ministar se složio s generalom Barićem da nagrade moraju biti poticajne ne samo onima koji su ih zaslužili, nego svima ostalima, pa i njemu samome. Nakon svečanih uručivanja, u ime pohvaljenih, nagrađenih, promaknutih i odlikovanih nazočnima se obratio vojni ordinarij mons. Juraj Jezerinac, kojega je ministar obrane u ime predsjednika RH odlikovao redom Danice hrvatske s likom Katarine Zrinske. Za primljeno priznanje Jezerinac je rekao kako u njemu budi dvostruke osjećaje: zahvalnosti, ali i obveze da dobro učinjenim stvaramo pozitivno ozračje potrebno da bismo dosegli što čvršće zajedništvo u hodu naprijed. ■

Potpora Savezu

Prema posljednjim istraživanjima javnog mišljenja potpora ulasku Republike Hrvatske u NATO raste. Rezultat je to iscrpnog informiranja javnosti o svim aspektima pristupa Sjevernoatlantskom savezu

Dražen JONJIĆ

Potpورا Sjevernoatlantskom savezu među hrvatskim građanima je varirala s obzirom na vrijeme u kojem su se istraživanja provodila. Prisjećajući se stvaranja Oružanih snaga Republike Hrvatske prije šesnaest godina, i Domovinskog rata, znamo kako u vremenima otvorene agresije na našu zemlju vjerojatno nije postojao ni jedan hrvatski građanin kojemu bi članstvo Republike Hrvatske u Sjevernoatlantskom savezu, u savezu slobodnog svijeta, bila odbojna opcija. Štoviše, golema većina priželjkivala je Republiku Hrvatsku u NATO-u.

I kad bismo špekulirali u kategorijama što bi bilo da je bilo, zasigurno agresije na Republiku Hrvatsku ne bi bilo, ne bi bilo žrtava, a stasjanje i rast države bilo bi neusporedivo brže u odnosu na vrijeme kad smo morali dostizati rezultate početka devedesetih kako bismo nadoknadjali godine rata i došli na pozicije s početka Domovinskog rata. Pišući ove članke nije nam ni jednog trenutka palo na pamet tvrditi kako je Sjevernoatlantski savez čarobni štapić koji će riješiti sva hrvatska pitanja i odgovor na sve naše dvojbe. No, uspoređujući prednosti i nedostatke članstva, više puta smo utvrdili kako je prednosti ipak više. Voljeli bismo kad bi nas oni koji su, ponoviti ćemo, legitimno protiv Saveza, predočenjem činjenica uvjerali kako smo u krivu. Rezultati istraživanja javnog mišljenja o pristupanju Republike Hrvatske punopravnom članstvom u NATO-u daju nam za pravo kad tvrdimo da argumenti protivnika izostaju. O ozbiljnim pitanjima nacionalne sigurnosti, nacionalnog blagostanja i, zašto ne,

nacionalne vjerodostojnosti, ne možemo raspravljati na temelju općeg dojma, emocija. Nije riječ o tim kategorijama - o stvarima nacionalne sigurnosti može se raspravljati samo na temelju pluseva i minusa: što dobivamo i što eventualno gubimo ulaskom u NATO. Još jednom treba naglasiti kako dobitci, izravni

Republika Hrvatska ispunila je sebi postavljene ciljeve i Savez je to prepoznao. Odatle i, netko bi rekao, smjela očekivanja od bukureštanskog summita. No, ona nisu neutemeljena. Na ovom poslu Republika Hrvatska i posebno njezine Oružane snage nisu od jučer. Bilo je potrebno provesti u djelo jasnu političku opredijeljenost, bilo je potrebno prilagođavati složeni mozaik djelovanja Oružanih snaga. I ne bez ponosa možemo reći kako je ta složena zadaća svladana

ili neizravni pretežu. Lijepo je čitati izvješća koja pokazuju kako su i obični hrvatski građani uvidjeli te prednosti.

Čekajući Bukurešt

Potaknuti znatnim pomakom u percepciji hrvatskoga članstva u Savezu, gode i međunarodna uvjera-

vanja da će poziv uslijediti na summitu NATO-a u Bukureštu iduće godine. Ta uvjeravanja znače još više kad znamo koliko je truda uloženo u unutarnje transformacije, u dostizanje standarda, sposobnosti, modernizacije, posebice u OS - svega onoga što će ponajprije pridonijeti nacionalnim interesima, sigurnosti, stabilnosti i gospodarskom razvitku. I ono po čemu je NATO jedinstven u globalnim okvirima je i način pristupanja, način provedbe u djelo politike otvorenih vrata - sve je u rukama zemlje kandidatkinje, o njezinim naporima, njezinim dostignućima ovisi brzina integracija u savez neovisnih, suverenih, demokratskih država. Republika Hrvatska ispunila je sebi postavljene ciljeve i Savez je to prepoznao. Odatle i, netko bi rekao, smjela očekivanja od bukureštanskog summita. No, ona nisu neutemeljena. Na ovom poslu Republika Hrvatska i posebno njezine Oružane snage nisu od jučer. Bilo je potrebno provesti u djelo jasnu političku opredijeljenost, bilo je potrebno prilagođavati složeni mozaik djelovanja Oružanih snaga. I ne bez ponosa možemo reći kako je ta složena zadaća svladana. Potpora javnosti još više obvezuje, u svakom pogledu. Znamo kako ulazak u NATO, a sutra u Europsku uniju nije konačna postaja. Euroatlantske integracije samo su okviri novog snaženja mjesta i uloge Republike Hrvatske na globalnom planu, ali i ono što običnog građanina mnogo više zanima, jamstvo boljega i sigurnijeg života u razvijenom demokratskom društvu. Upravo boljitak pojedinca u državi motivira na sve napore u ubrzanju približavanja euroatlantskim integracijama. ■

Međunarodna civilna vježba zaštite i spašavanja

IDASSA 2007

Svrha dosad najveće NATO civilne vježbe održane u Hrvatskoj bila je poboljšanje suradnje zemalja članica NATO-a i PzM-a u uvježbavanju pravodobnih reakcija na velike nesreće i katastrofe. Osim zajedničkog djelovanja s timovima iz drugih zemalja, vježba IDASSA 2007 bila je i dobra prilika za provjeru spremnosti i sposobnosti naših spasilačkih timova, a jedna od njezinih važnih značajki je što je pokazala kako NATO nije samo vojna organizacija, nego ima i civilnu komponentu koja može pružiti pomoć u slučaju velikih nesreća i katastrofa

— Leida PARLOV, snimio Tomislav BRANDT —

Zajedničko djelovanje timova u saniranju posljedica prometne nesreće na željezničkoj postaji

stručnost pokazali u nekoliko vježbi u kojima je simulirana potraga i spašavanje preživjelog stanovništva pod ruševinama, potraga i spašavanje na moru i djelovanje u uvjetima nesreće u industrijskoj luci, saniranje posljedica otmice aviona i terorističkog napada biološkim agansom te saniranje prometne nesreće na željezničkoj postaji.

Osim zajedničkog

djelovanja s timovima iz drugih zemalja, vježba IDASSA 2007 bila je i dobra prilika za provjeru spremnosti i sposobnosti naših spasilačkih timova, a jedna od njezinih važnih značajki je što je pokazala kako NATO nije samo vojna organizacija, nego ima i civilnu komponentu koja može pružiti pomoć u slučaju velikih nesreća i katastrofa.

Predsjednik Stjepan Mesić vježbi IDASSA 2007 nazočio je 23. svibnja, a posljednjeg dana vježbe 24. svibnja nazočio joj je i ministar obrane Beris-

lav Rončević. Uz ministra Rončevića, demonstracijsku vježbu u industrijskoj luci Gaženica kod Zadra pratili su i slovački ministar obrane František Kašický, ministar unutarnjih poslova Ivica Kirin i velik broj visokih uzvanika među kojima i vojni izaslanici akreditirani u Republici Hrvatskoj. U vježbi je simuliran požar na brodu, pucanje rezervoara i istjecanje zapaljive tekućine u more, požar na dva vagona cisterne na ra-

Osim zajedničkog djelovanja s timovima iz drugih zemalja, vježba IDASSA 2007 bila je i dobra prilika za provjeru spremnosti i sposobnosti naših spasilačkih timova

Međunarodna civilna vježba zaštite i spašavanja IDASSA 2007 završila je 24. svibnja. U vježbi je sudjelovalo više od 1200 sudionika iz 44 zemlje organiziranih u 55 timova, a održavala se od 21. svibnja na pet lokacija u okolici Zadra. Svrha te dosad najveće NATO civilne vježbe održane u Hrvatskoj bila je poboljšanje suradnje zemalja članica NATO-a i PzM-a u uvježbavanju pravodobnih reakcija na velike nesreće i katastrofe. Nositelj organizacije vježbe u ime Republike Hrvatske bila je Državna uprava za zaštitu i spašavanje, a NATO-a Euroatlantski centar za koordinaciju reagiranja u slučaju katastrofa (EADRCC).

U skladu sa scenarijem u vježbi se pokazalo reagiranje i zajedničko djelovanje timova u saniranju posljedica razornog potresa i postupanje u slučaju terorističkog napada biološkim agansom. U uvjetima koji su nalikovali realnima timovi su svoju

nžirnom kolosjeku te posljedice istjecanja stirena i pomoć ozlijeđenima. Visoki gosti posjetili su i kamp Bošana pokraj Biograda u kojemu je bio podignut centar Hrvatskoga crvenog križa za prihvata stanovništva ugroženog potresom i poljska bolnica, a u kampu Soline bili su na svečanosti zatvaranja vježbe.

U uvjetima koji su nalikovali realnima timovi su svoju stručnost pokazali u nekoliko vježbi u kojima je simulirana potraga i spašavanje preživjelog stanovništva

"Uvjeren sam da će međunarodni ocjenjivači ovoj vježbi dati vrlo visoke ocjene," kazao je ministar Rončević u izjavi za medije. Istaknuo je kako je smisao vježbe poruka hrvatskim građanima da postoje službe koje su spremne i koje su visoko kva-

litetne za rješavanje situacija koje ne želimo, ali koje se nažalost ne mogu isključiti, te da i na temelju ove vježbe naši građani mogu zaključiti kako je Hrvatska sposobna upravljati kriznim situacijama. Ministar Rončević je kazao kako su i takve civilne kao i vojne vježbe korisne za usvajanje znanja i sposobnosti. "Bitnije od opreme jest usvojiti znanja i razviti sposobnosti. Opremu netko može i donirati, ali znanje i sposobnosti nitko ne može pokloniti, već se moraju usvojiti," zaključio je ministar obrane.

litetne za rješavanje situacija koje ne želimo, ali koje se nažalost ne mogu isključiti, te da i na temelju ove vježbe naši građani mogu zaključiti kako je Hrvatska sposobna upravljati kriznim situacijama. Ministar Rončević je kazao kako su i takve civilne kao i vojne vježbe korisne za usvajanje znanja i sposobnosti. "Bitnije od opreme jest usvojiti

Direktor vježbe IDASSA 2007 Damir Trut, zamjenik ravnatelja Državne uprave za zaštitu i spašavanje istaknuo je kako su svi ciljevi vježbe ispunjeni. Dobro je znati, a to je vježba IDASSA 2007 pokazala, da je naša DUZS razvila kvalitetne spasilačke timove koji mogu ravnopravno raditi s timovima partnerskih zemalja, a koji i u najtežim situacijama mogu spasiti ljudski život i zaštititi prirodu i imovinu naših građana. ■

Potruga i spašavanja na moru

izazvanih prirodnim pojavama ili ljudskom radnjom, te kako pripadnici hrvatske vojske sudjeluju u protupožarnim aktivnostima, obrani od poplava, akcijama traganja i spašavanja na kopnu i na moru. Izrazio je zadovoljstvo kvalitetnom bilateralnom obrambenom suradnjom između dviju zemalja, a ministar Kašický je predložio i proširenje te suradnje. Kao jednu od mogućnosti predložio je upućivanje pripadnika naših OS na vojnu izobrazbu u Slovačku.

Na vježbi IDASSA 2007 bio je 24. svibnja i slovački ministar obrane František Kašický. Bila je to prigoda i za bilateralni susret s ministrom obrane Berislavom Rončevićem koji je održan u Zadru. Slovački ministar obrane je iskazao snažnu potporu hrvatskom ulasku u NATO i EU te kazao i kako se na našem putu prema euroatlantskim asocijacijama može koristiti i njihovim iskustvima. Iskazao je zadovoljstvo što na vježbi IDASSA 2007 sudjeluju i timovi iz Slovačke te izrazio uvjerenje kako i ta vježba pomaže našim integracijskim ambicijama. Ministar Rončević je ukazao na tradicionalno dobre odnose Hrvatske i Slovačke te zahvalio na potpori koju Slovačka pruža našem ulasku u NATO i EU. Ministri su razgovarali i o oblicima suradnje između ministarstva obrane i unutarnjih poslova u svojim zemljama. Rončević je kazao kako je jedna od zadaća naših oružanih snaga potpora civilnim institucijama kad njihovi kapaciteti nisu dostatni u rješavanju kriznih stanja

Svečanost u ZZIO "Petar Zrinski"

Svečanim postrojavanjem pripadnika Zapovjedništva za združenu izobrazbu i obuku „Petar Zrinski“ i Zapovjedništva za izobrazbu i obuku „Fran Krsto Frankopan“ u nazočnosti brojnih gostiju iz drugih ustrojbenih cjelina, u Zagrebu je 25. svibnja obilježen Dan Oružanih snaga RH i HkoV-a te petnaesta obljetnica deblokade Dubrovnika.

Pozdravljajući prisutne i čestitajući veliki praznik, zapovjednik ZiO HkoV brigadir Ivan Zelić spomenuo je kroz što smo prolazili u stvaranju suvremene vojne sile, podsjećajući na žrtve koje su ugrađene u domovinske pobjede. General bojnik Mirko Šundov podsjetio je na veliki dan prije šesnaest godina kad se prvi put u suvremenoj povijesti postrojila hrvatska vojna sila - tada Zbor na-

rodne garde. Podsjetio je i na vrijeme borbi u deblokadi hrvatskog biseru Dubrovnika u kojoj je, rekao je, i sam imao čast sudjelovati. General Šundov je govoreći o stvaranju Oružanih snaga Republike Hrvatske napomenuo kako su one stasale zajedno s Republikom Hrvatskom i u relativno kratkom vremenu postale od objekta međunarodne zajednice subjekt učvršćivanja globalne sigurnosti i mira. Istaknuo je važnost izobrazbe u procesima stvaranja časnika i dočasnika za nove izazove. Na svečanosti su uručeni ukazi o promaknućima, nagrade i pohvale djelatnicima dvaju zapovjedništava.

snimio Dražen VOLARIĆ

U povodu najvećeg praznika Oružanih snaga Republike Hrvatske zapovjednik Zapovjedno stožerne škole „Blago Zadro“ brigadir Zdravko Andabak položio je u nazočnosti general bojnika Šundova i general bojnika Joze Miličevića vijenac i zapalio svijeću kod spomenika vukovarskoj legendi generalu Blagi Zadru.

D. JONJIĆ

Svečano u zb Pula

U Zrakoplovnoj bazi Pula 25. svibnja prigodnom svečanošću obilježen je Dan OSRH.

Svečanost je započela polaganjem vijenaca i paljenjem svijeća ispred spomen obilježja poginulim pripadnicima postrojbe: Marijanu Vinko-

čene pohvale za primjereno zalaganje u provođenju zadaća i doprinosu u jačanju bojne spremnosti pripadnicima 92. zrakoplovne baze. U svom obraćanju zamjenik zapovjednika zrakoplovne baze bojnik Stanko Hrženjak istaknuo je: "Dje-

latnici zrakoplovne baze dali su velik doprinos u stvaranju Oružanih snaga, dali su dio sebe za sretniju budućnost novih naraštaja. Zahvaljujući svima vama, možemo s optimizmom krenuti u nove izazove stvarajući voj-

sku budućnosti, koja će biti u stanju odgovoriti na sve izazove 21. stoljeća, vojska koja će biti jamac opstojnosti i sigurnosti svih građana RH."

M. BABIĆ

snimio M. BABIĆ

viću, Dušanu Bulešiću, Vicalju Marjanoviću, Stevi Grbiću, Draganu Garvanu i Dragutinu Bariću. Nakon komemoracije održan je svečani postroj u sklopu kojega su uru-

snimio D. KIRIN

Vijenci na počivališta poginulih

U povodu Dana Oružanih snaga RH i Dana HkoV-a 28. svibnja izaslanstva predsjednika RH, Vlade RH, predsjednika Hrvatskoga sabora, Oružanih snaga, Ravnateljstva policije i Grada Zagreba položilo je vijence ispred spomen-obilježja Zida boli, ispred središnjeg križa u Aleji hrvatskih branitelja i na zajedničkoj grobnici neidentificiranih žrtava iz Domovinskog rata na Krematoriju na Gradskom groblju Mirogoj.

U isto vrijeme izaslanstva OSRH položila su vijence i zapalila svijeće na gradskim grobljima u Zagrebu (Miroševac), Splitu i Karlovcu.

OJI

Proširen sporazum s HOO-om

U Plavom salonu MORH-a 29. svibnja je potpisan aneks Sporazuma o suradnji između Ministarstva obrane Republike Hrvatske i Hrvatskog olimpijskog odbora.

Riječ je o proširenju sporazuma koji je zaključen u rujnu 2003., a aneksi proširenja odnose se na suradnju u realizaciji programa obrazovanja, osposobljavanja i stručnog usavršavanja kadrova. Naime, u sustavu raspodjele obveza i prava sporazumnih strana, Hrvatski olimpijski odbor će omogućiti obrazovanje, osposobljavanje i stručno usavršavanje trenera, instruktora, voditelja, učitelja - djelatnika MORH-a u sklopu Hrvatske olimpijske akademije. Diplome te obrazovne ustanove pod okriljem MOO-a upisuju se u radnu knjižicu i međunarodno su priznate. Pripadnici MORH-a (naravno, ponajprije OSRH) bit će osposobljavani za planinske, gorske i penjačke vodiče, alpsko, nordijsko, biatlon i turno skijanje, orijentacijsko trčanje, judo, hrvanje, boks, taekwondo, streljaštvo i program opće tjelesne pripreme.

Potpisnici aneksa Sporazuma bili su u ime MORH-a ministar Berislav Rončević, a u ime HOO-a predsjednik Zlatko Mateša. Obojica su izrazili veliko zadovoljstvo sadašnjom suradnjom. Čelnik krovne hrvatske sportske

organizacije uputio je izraze zahvalnosti na svekolikoj potpori koju hrvatski sport ima od MORH-a i HV-a u nizu aktivnosti, od potpore pripremama naših nacionalnih selekcija, djelovanja Sportske satnije, pa do potpore u organizaciji velikih sportskih događaja. Ministar obrane je istaknuo značenje koji sport ima za Oružane snage, naročito u svjetlu predstojeće profesionalizacije, jer hrvatski vojnik osim ponašanjem, mora ulijevati sigurnost i svojom spremnošću te izgledom, u čemu sport ima važan doprinos. Ministar je potvrdio i kako će se potpora MORH-a u organizaciji sportskih natjecanja nastaviti.

U ime OSRH, načelnik GS OSRH general zboru Josip Lucić je rekao da sportski sadržaji moraju biti osnova svake obuke vojnika, stoga će školovanje koje će omogućiti potpisani aneksi biti vrlo korisno. Zamolio je goste da i sa stajališta HOO-a u javnosti promiču pristup koji pokazuje ulogu sporta u sklopu obrambenog sustava države, baš kako je i u zapadnim zemljama koje su nam primjer.

D. VLAHOVIĆ

snimio D. KIRIN

ugovora nazočili su i predstavnici Ministarstva obrane, GS-a OSRH i Seleksijskog središta koji su kandidatima uputili čestitku sa željom da kamp selekcijske obuke uspješno završe.

OJI

Primanje kandidata za DVO

U SzOP-u Koprivnica 21. svibnja provedeno je potpisivanje ugovora s kandidatima za prijam u DVS na vojničke dužnosti.

U tijeku je provedba 10. kampa TVO obuke, a obuka se provodi od 6. kampa. U uvodnom dijelu svečanosti kandidatima se obratio zapovjednik Središta pukovnik Nenad Barić i zapovjednik satnije natporučnik Marijan Šaško. Zapovjednik satnije i prvi dočasnik nadnarednik Drago Kranjčec upoznali su vojnkinje i vojnike sa zadaćama koje ih očekuju u skladu s Planom i programom TVO-a za prijam u DVS. Obuka će trajati četiri tjedna, a provodit će je instruktori s iskustvom u provedbi najzahtjevnijih zadaća. Potpisivanju

Staziranje kandidata za časnike

U SzOP Koprivnica polaznici petog naraštaja Temeljne izobrazbe kandidata za časnike rodova i službi HKoV od 21. svibnja do 15. lipnja provode staziranje.

Po dolasku u Središte polaznicima se obratio zapovjednik pukovnik Nenad Barić, zaželjevši im ugodan boravak u vojarni "Ban Krsto Frankopan" te iznio polaznicima plan aktivnosti tijekom staziranja. Staziranjem za rod pješništva u trajanju od četiri tjedna polaznici će se upoznati sa zadaćama i radom zapovjednika voda, didaktičkom i metodičkom pripremom za provedbu obuke s vojnicima, kao i provedbom

obuke u ulozi zapovjednika voda. U provedbi planiranih zadaća polaznike će voditi i usmjeravati mentori (zapovjednici vodova) koji će pratiti njihov rad. Mentor natporučnik Damir Marković posebno je naglasio polaznicima da od njih očekuje profesionalni odnos prema radu, poštivanje reda i stege i prilagođavanje nastavnim procesima. U središtu će se stazisti upoznati sa zahtjevnom provedbom obuke na nekoliko razina: temeljna, specijalistička i završna vojna obuka, zatim tečaj za razvoj vođa,

obuka satnije vrhunskih sportaša i selekcijska obuka. Po završetku staziranja polaznici će se vratiti na nastavak školovanja.

OJI

Izložba akademskog slikara Nene Mikulića u galeriji Zvonimir

Od bojnika do akademskog slikara

Nakon ratnih iskustava i nesreće koja je zaključila njegovu vojničku karijeru, Mikulić je počeo posjećivati splitsku Likovnu akademiju i tamo pomalo slikati, što mu je, uz zadovoljstvo, bila neka vrsta terapije. Sve je uskoro rezultiralo naslovom akademskog slikara...

Domagoj VLAHOVIĆ, snimila Mirela DASOVIĆ

Mikulić se odnedavno posvetio i skulpturama

Nakon razgovora s Nenom Mikulićem našli smo se u maloj nedoumici: predstavlja li on "iznimku koja potvrđuje pravilo" ili primjer da vojnici u sebi mogu imati i umjetničku crticu. Doduše, kod Nene Mikulića nije riječ tek o crtici, umirovljeni bojnik Hrvatske vojske i bivši inženjer danas je akademski slikar.

Razgovor s Mikulićem smo obavili netom prije otvorenja izložbe njegovih djela u MORH-ovoj galeriji "Zvonimir", postavljene u povodu Dana OS i HKoV-a. Iako je bio "u društvu" svojih djela, dakle, potpuno u okruženju svoje današnje umjetničke karijere, splitski slikar se za naše čitatelje preselio u doba kad je nosio odoru. Napustivši bivšu vojsku, 1991. se uključio u obranu Hrvatske. Kao časnik, praktički je bio na terenu do kraja rata. Nakon doživljene nesreće već po završetku sukoba, bio je umirovljen u činu bojnika.

Umjetnost je u Mikuliću počela puštati korijene još tijekom ranih vojničkih dana. Objavljivao je karikature po novinama i dobivao nagrade. Zanimljivo je da su tijekom službe u sastavu bivše vojske u Mostaru njegove karikature izlazile u Hercegovačkom tjedniku. Naravno, pod drugim imenom. Bila je riječ o časopisu koji je u predratnom razdoblju imao izrazito hrvatsku orijentaciju, a takve su bile i njegove političke crtane dosjetke. Kad je rat počeo, sada hrvatski časnik je u trenucima slobodnog vremena, pa i na terenu, crtao karikature svojih suboraca. Sve to je na neki način "bila dobra priprema za kasniju likovnu karijeru".

Nakon ratnih iskustava i nesreće koja je zaključila njegovu vojničku karijeru, počeo je posjećivati splitsku Likovnu akademiju (u neposrednoj blizini svoje-ga stana) i tamo pomalo slikati, što mu je, uz zado-

voljstvo, bila neka vrsta terapije. Uskoro se i službeno upisao i slikao sve više. Rezultat je naslov akademskog slikara. Zanimljivo, kaže da mu je kao studentu pomogao i vojnički poziv, jer ga je "naučio biti discipliniran i odgovoran u onome čemu se posvetio".

Kao potpuni laici, nismo se osjećali sposobnima ukratko opisati Mikulićev stil slikanja. Sam za sebe kaže da je njegovo slikarstvo "teško opisati". Ipak, teži suvremenom izričaju i želi izraziti sebe, svoju osobnost. Dugo ju je tražio, radio velike zaokrete, ali misli da je naposljetku uspio. U kompoziciju svojih slika 2004. počeo je montirati dijelove elektroničkih uređaja: riječ je o karakterističnom Mikulićevom umjetničkom izražaju.

Za ovu priliku "posudit" ćemo mišljenje pravog stručnjaka. Naime, izložbu u MORH-u 24. svibnja je, uz glazbu brass-kvinteta Hrvatske vojske, otvorio poznati likovni kritičar Darko Glavan. U brošuri izdanoj u povodu izložbe bivšeg hrvatskog časnika, Glavan je Mikulićevo slikarstvo opisao kao "žestoko, iskreno i izražajno". Istaknuo je da svoje kasne slikarske početke umjetnik nadoknađuje "zadivljujućom osebujnošću i brzinom kojom je stvorio svoj dosadašnji opus". Doista, brzo stvara i izlaže: izložba u MORH-u njegova je 12. samostalna. Djela mu krase i "izražajnost koja ga uvrštava unutar kruga intrigantnijih i potentnijih sudionika suvremene hrvatske likovne scene".

No, da skratimo: kad se radi o opisivanju životnog puta inženjera, časnika i akademskog slikara, riječi su možda i dovoljne. No, kad se radi o njegovu slikarstvu, one su tek površne. Zato, zainteresirani za umjetnički izražaj Nene Mikulića neka posjete MORH-ovu galeriju "Zvonimir" do 13. lipnja (pon. pet. 11-18 h, subota 10-12 h) i sami vide o čemu je riječ... ■

Dva od izloženih djela u galeriji "Zvonimir"

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO OBRANE
UPRAVA ZA LJUDSKE RESURSE**

**raspisuje:
INTERNI NATJEČAJ**

za odabir kandidata za
vojnodiplomatske dužnosti

1. vojni izaslanik u NR Kini

- osobni čin: - pukovnik - brigadir
- VSS
- završena Zapovjedno-stožerna škola
- engleski jezik STANAG 3333
- 10 godina radnog staža

2. vojni izaslanik u Republici Austriji

- osobni čin: - pukovnik - brigadir
- VSS
- završena Zapovjedno-stožerna škola
- engleski jezik STANAG 2222
- njemački jezik STANAG 3333
- 10 godina radnog staža

3. vojni izaslanik u Republici Mađarskoj

- osobni čin: - pukovnik - brigadir
- VSS
- završena Zapovjedno-stožerna škola
- engleski jezik STANAG 3333
- 10 godina radnog staža

4. vojni izaslanik u Republici Poljskoj

- osobni čin: - pukovnik - brigadir
- VSS
- završena Zapovjedno-stožerna škola
- engleski jezik STANAG 3333
- 10 godina radnog staža

5. vojni izaslanik u Ruskoj Federaciji

- osobni čin: - pukovnik - brigadir
- VSS
- završena Zapovjedno-stožerna škola
- engleski jezik STANAG 3333 ili ruski jezik STANAG 3333
- 10 godina radnog staža

6. vojni izaslanik u SR Njemačkoj

- osobni čin: - pukovnik - brigadir
- VSS
- završena Zapovjedno-stožerna škola
- njemački jezik STANAG 3333 ili engleski jezik STANAG 2222
- 10 godina radnog staža

7. vojni izaslanik u Republici Srbiji

- osobni čin: - pukovnik - brigadir
- VSS
- završena Zapovjedno-stožerna škola
- engleski jezik STANAG 222
- 10 godina radnog staža

8. vojni izaslanik u Bosni i Hercegovini

- osobni čin: - pukovnik - brigadir
- VSS
- završena Zapovjedno-stožerna škola
- engleski jezik STANAG 2222
- 10 godina radnog staža

9. vojni izaslanik u Republici Sloveniji

- osobni čin: - pukovnik - brigadir
- VSS
- završena Zapovjedno-stožerna škola
- engleski jezik STANAG 2222
- 10 godina radnog staža

10. vojni izaslanik u Talijanskoj Republici

- osobni čin: - pukovnik - brigadir
- VSS
- završena Zapovjedno-stožerna škola
- talijanski jezik STANAG 3333
- engleski jezik STANAG 2222
- 10 godina radnog staža

11. vojni izaslanik u Ukrajini

- osobni čin: - pukovnik - brigadir
- VSS
- završena Zapovjedno-stožerna škola
- engleski jezik STANAG 3333
- 10 godina radnog staža

Posebna stručna znanja poželjna kod odabira kandidata:

- Vojno-diplomatska škola MORH-a,
- Diplomatska akademija MVPE-a,
- Međunarodni tečajevi iz područja diplomacije,
- Radno iskustvo na poslovima međunarodne obrambene suradnje.

Odlazak na dužnost u Narodnu Republiku Kinu planira se tijekom 2007., a u ostale zemlje tijekom 2008. godine.

Po odabiru kandidati moraju biti spremni sa svojom obitelji provesti na službi u inozemstvu do 4 godine.

Prijave s dokazima o ispunjavanju navedenih uvjeta zainteresirani kandidati iz ustrojstvenih cjelina MORH-a mogu dostaviti na adresu:

**Ministarstvo obrane RH
Uprava za ljudske resurse
Personalna služba
Stanićeva 6
10 000 Zagreb,**

a zainteresirani kandidati iz ustrojstvenih cjelina GS OSRH prijave s dokazima mogu dostaviti na adresu:

**Glavni stožer OSRH
Personalna uprava
Vojarna "Croatia"
Sarajevska bb
10 000 Zagreb.**

**Rok za podnošenje prijava je do
13. lipnja 2007.**

Za eventualne upite u svezi natječaja, zainteresirani kandidati mogu se obratiti na telefon **01/4568-553**.

Taborovanje Časničke škole

Polaznici Časničke škole od 11. do 18. svibnja proveli su taborovanje u Slunju gdje su usvojena teorijska znanja primijenili u praksi, odnosno na terenu.

Prva dva dana tabora obavili su sve pripreme koje obuhvaćaju smještaj, izvid, i "uigravanje" s pridodanim postrojbama iz sastava 1. gbr., 2. gbr. i 16 trbr. Polaznici TČI raspoređeni su u uloge zapovjednika voda, računatelja, izvidnika i prednjih motritelja, a VČI u uloge časnika za paljbenu potporu TRS (topništvo). Polaznici NS veza proveli su izobrazbu Uvezivanje borbenog rasporeda, odnosno sustavom žičanih, radio i radiorelejnih veza bili su potpora bojnem rasporedu topništva i pješaštva. NS pješaštvo provelo je vježbe iz obrambenih, napadajnih i zasjednih operacija. Polaznici NS topništvo održali su vježbu dnevno-noćnih bojnih gađanja iz haubica 122 mm D-30 M 94, topova 130 mm i SVLR 122 mm sustav Grad te osvjetljavanje ciljeva i zadimljavanje terena. U nadzoru provedbe Noćnog

gađanja s osvjetljavanjem NS topništvo bio je zapovjednik ZZIO-a general bojnik Mirko Šundov u pratnji zapovjednika Časničke škole brigadira Zvonimira Lulića.

Djelatnici Časničke škole treći dan taborovanja u organizaciji TRZ-a grada Slunja proveli su kao aktivni odmor odnosno obilazak kulturno-povijesnih znamenitosti bliže i dalje okolice grada Slunja. Posjetili su Rakovicu gdje se nalazi spomenik hrvatskom domoljubu Eugenu Kvaterniku, išli na izlet u Rastoke i posjetili poznato speleološko nalazište Baračeve spilje. Po povratku u vojarnu polaznici 6. TČI upućeni su na jednomjesečno stažiranje u skladu sa specijalnostima po postrojbama HKoV, a polaznici 5. VČI spremaju se pristupiti obrani završnih radova.

OJ

Business Wire

AMERIČKA tvrtka TPI Composites iz Warrena, jedan od vodećih proizvođača proizvoda od kompozita, predstavila je s proizvođačem kamiona Oshkosh Truck Corporation novu laku kamionsku kabinu načinjenu isključivo od kompozita.

guće postaviti najsnažnije dostupne dodatne oklope i dodatnu protuminusku zaštitu.

Proizvođač navodi kako kompozitna kabina zbog manje početne mase omogućava veću nosivost za oko 180 kilograma u odnosu na

Kamionska kabina od kompozita

standardni aluminijski tzv. A-kit za zaštitu. Rezultat je dvogodišnjeg razvoja provedenog u suradnji s američkom vojskom, i nastojanja da se američki vojnici koji se upućuju u mirovne misije opreme najkvalitetnijom dostupnom opremom s visokom razinom zaštite i dobrom pokretljivošću. Kamionska kabina od kompozita čini se nevažnom za ta nastojanja, ali ako se zna važnost logistike za modernu vojsku, bit će nam jasno i koliko je važno imati dobre kamione. Oni su krivotok ekspedicijskih snaga, opskrbljuju ih i omogućavaju im obavljanje zadaća, ali su u slučaju napada izloženi, pa ih treba što bolje zaštititi a da ne izgube dobru pokretljivost.

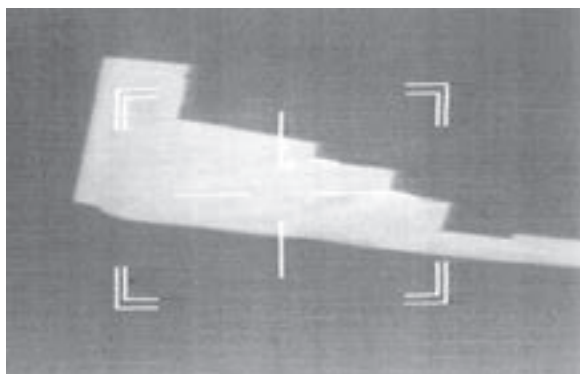
M. PETROVIĆ

NCADE

PROTEKLIH godina svjetska vojna industrija uložila je mnogo u razvoj nove generacije projektila zrak-zrak, kratkog i srednjeg dometa, i to ne samo boljih širokokutnih pretraživača ciljeva u glavi projektila, poboljšanom računalnom procesuiranju temeljenom na Moorovom zakonu, ili pak povećanoj pokretljivosti u zraku. Velika pozornost je usmjerena i širenju njihove uporabljivosti, primjerice njihove iskristivosti u protubalističkom štitu srednjeg dometa, gdje su dosad dominirali sustavi Arrow 2, THAAD, ili SM-3. Pritom se razmatra i mogućnost mobilnosti na terenu, odnosno njihov smještaj blizu položaja protivničkih lansirnih rampi. Velik motiv za američke oružane snage i njihovu vojnu industriju u razvoju novih ili prilagođenih projektila je ne samo potreba zaštite svog zračnog prostora od balističkih ili krstare-

ćih projektila, nego i zaštita saveznika poput Izraela, Japana ili pak Južne Koreje. Tvrtka Raytheon, s programom NCADE - Network Centric Airborne Defense Element sredinom travnja uspjela je sklopiti ugovor Missile Defense Agency oko financiranja svog programa.

Osnovu tog NCADE čini projektil zrak-zrak srednjeg dometa AIM-120 AMRAAM, doraden tako da mu je zamijenjen pretraživač ciljeva u glavi, odnosno stavljen infracrveni pre-

traživač kakav se ugrađuje na projektele zrak-zrak kratkog dometa AIM-9X Sidewinder, a dodan mu je dvostupanjski Aerojetov raketni motor koji s novom generacijom pogonskog goriva omogućava manju ukupnu težinu projektila i veći domet. Ishodišni cilj NCADE programa je mogućnost lansiranja projektila s različitih platformi poput bespilotnih letjelica, zračnih brodova, aerostata, kako bi se napao protivnički balistički projektil neposredno nakon njegovog lansiranja. Uz to, s novim naprednim ABM AMRAAM-om vide i mogućnost napada na protivničke "zračne tankere" i AWACS-e.

I. SKENDEROVIĆ

US Army

Realističniji trening

tjedni trening pratnje konvoja i snalaženja u zasjedama i kod napada mina ma iznenađenja. Svrha treninga je da pripadnici postrojbe prođu različite situacije i uvježbaju kako ispravno postupati u svakoj od njih. To bi im trebalo znatno pomoći na terenu u stvarnim situacijama.

Kod tog treninga je bitan naglasak na realizmu, pa se rabe simulatori mina iznenađenja koji su vrlo vjerni i pružaju "okus" najbliži stvarnosti. Vojnici to u praksi na treningu osjete kao vrlo glasnu

eksploziju neposredno uz vozilo.

Umjesto standardnog vježbovnog sustava MILES koji rabi manevarsko streljivo, laserske markere, senzore ozračenosti laserom i računala koji zajedno mjere jesu li vojnici "pogodili" cilj, na novom se treningu rabi zračno oružje, paintball replike jurišnih pušaka AK-47, M-16 i M-4. Za razliku od sustava MILES gdje pogodak signalizira samo zvučni signal, kod paintball oružja pogođeni vojnik osjeti udarac kuglice izbačene komprimiranim zrakom i istog trena na sebi vidi mrlju jer je kuglica napunjena bojom. Vojnici su bili vrlo zadovoljni takvim tipom treninga, posebno hvaleći veću realističnost.

M. PETROVIĆ

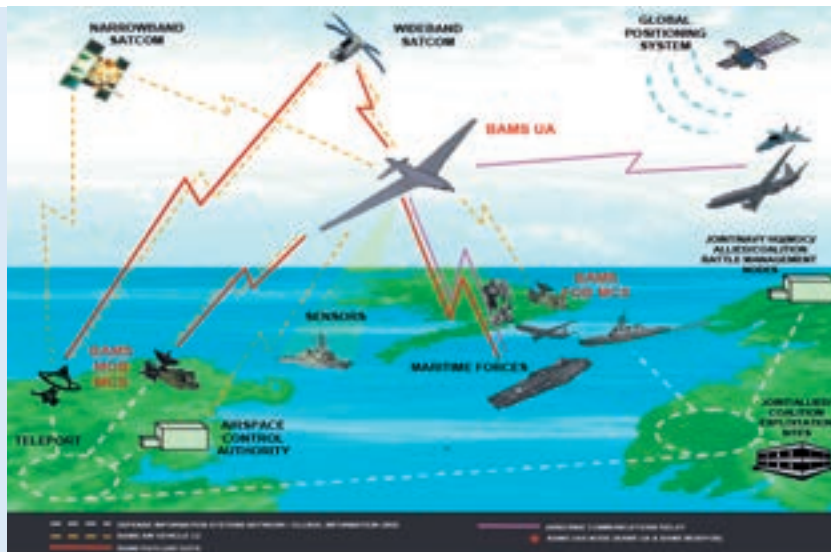
AMERIČKA kopnena vojska (US Army) prikuplja iskustva iz mirovnih misija i nastoji ih ugraditi u postojeći sustav izobrazbe i uvježbavanja postrojbi, posebno onih koje se pripremaju za raspored u krizna područja.

Tako su pripadnici satnije B 305. vojnoobavještajne bojne prošli dvo-

BAMS

KAKO se bliži kraj operativnoj uporabi flote mornaričkih izvidničkih aviona P-3 Orion, tako se razvijaju koncepti uporabe njihove zamjene avionom P-8 Posejdon, pri čemu je najviše odmakla američka ratna mornarica. U razvojno-ispitnom središtu američke ratne mornarice u NAVAIR-u svjesni su kako je P-8 Posejdon koji je temeljen na platformi Boeinga 737 neusporedivo skuplji od svog prethodnika, pa se u operativnoj uporabi neće naći u tolikom broju kao P-3 Orion. Razmatraju stoga svojevrsnu nadopunu Posejdonu u obliku bespilotne letjelice, i to kroz dva programa: BAMS (Broad Area Maritime Surveillance) i PUMAS (Persistent Unmanned Aerial Surveillance). Težište daljnjeg razvoja stavljeno je na BAMS. Zamišljeno je da BAMS bude i određena nadopuna novoj letjelici koju će odabrana u sklopu EP-X projekta zamjene postojeće flote EP-3 Aries II letjelica, koje se rabe kao SIGINT/ELINT platforme.

U programu BAMS natječu se dva prijedloga, i to Northrop Grummanov RQ-4 Global Hawk, letjelica s mlaznim motorom, i General Atomicsov Mariner, "mornarička" inačica MQ-9 Reapera s prop motorom. U NAVAIR-u najavljuju kako bi do kraja ove godine mogla biti donesena odluka o konačnom odabiru i daljnjem nastavku razvojnog programa vrijednog dvije milijarde američkih dolara. Bespilotna letjelica se čini pogodnom zbog više razloga,

kao što su mogućnost dugotrajnog boravka u zraku (više od 30 sati), mogućnost nošenja bogatog elektro-optičkog paketa senzorske opreme, i što, jer je riječ o besposadnoj letjelici, nema ograničenja u smislu izdržljivosti ljudskih posada. S obzirom na očekivanja BAMS bi trebao pokrivati zadatke poput nadzora iz zraka, snimanja rasporeda protivničkih snaga i tehnike, snimanje odnosno analiza područja nakon borbenih djelovanja, površinska borba protiv protivničkih plovila. BAMS bi trebao imati minimalni operativni radijus od 3000 nautičkih milja, dobru otpornost na zaleđivanje i turbulencije u zraku i životni vijek trajanja od 20 godina. U pogledu operativne uporabe NAVAIR je podijelio svijet na pet "orbita", a unutar svake u isto vrijeme bila bi operativna po tri BAMS-a.

I. SKENDEROVIĆ

Razvoj preciznog streljiva

RAZVOJ preciznog streljiva važan je dio razvojnih programa modernizacije topništva diljem svijeta. Razvoj topova i haubica je dosta spor iz jednostavnog razloga, učinjeno je najviše što se moglo učiniti. Oružja imaju vrlo duge cijevi, automatske punjače, postavljaju se na samovozne platforme, izrađuju se od najkvalitetnijih materijala. Jedino područje gdje se još mogu postići znatnija poboljšanja je streljivo, tj. povećanje dometa i posebno povećanje preciznosti.

Britanska tvrtka BAE Systems, odnosno njezina američka podružnica, radi na razvoju naprednog preciz-

nog streljiva s GPS sustavom za navođenje. S tim projektom sudjeluju u programu američke kopnene vojske (US Army) Precision Guidance Kit. BAE Systems je dosad ispalio 20 projektila kalibra 155 mm opremljenih modulom za povećanu preciznost. Sva su testiranja obavljena na poligonu Yuma u Arizoni.

Ispaljavani su projektili s raketnom asistencijom, prosječan ostvareni domet bio je 20,5 kilometara, a prosječna preciznost mjerena prema metodi prosječnog kružnog odstupanja (CEP) oko 50 metara. Tako

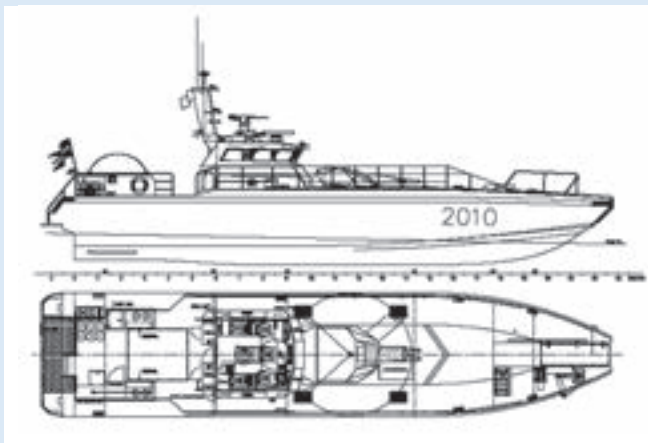

BAE Systems

dobru preciznost projektil može zahvaliti GPS sustavu za navođenje koji nakon ispaljenja prima GPS signal i na temelju njega stalno računa položaj projektila i korigira ga kako bi bio što bliže točki prije ispaljenja označenoj kao cilj.

M. PETROVIĆ

Švedska nabavlja Combatboat 2010 M

ŠVEDSKA Agencija za nabavu vojne opreme (FMV- Försvarst Materielverk) nabavlja prototip brze transportno-iskrcajne višenamjenske brodice naoružane minobacačem tipa Combatboat (CB) 2010 M, nakon duljeg ispitivanja koncepta specijalno opremljene brodice CB 90H. Razvoj prototipa brze brodice CB 2010 M započeo je u prosincu 2005. koja je u skladu s glavnim značajkama veća od postojećih brodice inačice CB 90. Preliminarni projekt predviđa duljinu preko svega 24,1 m, duljinu na vodnoj liniji 20,7 m, širinu 5,24 m, gaz pri punom opterećenju 1,17, dok bi pri istom opterećenju istisnina iznosila

56 tona. Pogonski sustav sastojao bi se od dva brzokretna dizelska motora koji bi instaliranu snagu od 2,65 MW prenosili na vodomlazne propulzore, pa bi pri maksimalnom opterećenju brodice postizala

najveću brzinu od 37 čvorova.

Nosit će naoružanje maloga kalibra i eksplozivne naprave, a imat će potpunu nuklearnu, biološku i kemijsku zaštitu. Poput ispitanih brodice CB 90H, bit će naoružane dvo-cijevnim minobacačkim sustavom kalibra 120 mm tipa Patria Hagglunds Oy kako bi osigurala paljbenu potporu snagama na kopnu. Minobacački sus-

tav razvijen je početkom 1990-ih, a izvorno je bio namijenjen naoružanju oklopnih borbenih vozila. Može ispaljivati raznoliko minobacačko streljivo neizravno i izravno u dometu do 10 km. Godine 2000. Švedska je udružila svoje znanje i snage s Finskom kako bi nastavila daljnji razvoj minobacačkog sustava, pa je 2002. dodijeljen ugovor o implementaciji i prilagodbi sustava na brze brodice Combatboat 90H što je kulminiralo uspješnim ispitivanjima u studenom 2003.

Prototip brodice Combatboat 2010 M trebao bi biti dovršen za ispitivanje i evaluaciju u drugoj polovici 2008., a u skladu s očekivanim rezultatima započela bi proizvodnja prve serije od četiri brodice u 2011.

M. PTIĆ GRŽELJ

Sigurnosni problemi brodova klase Armidale

AUSTRALSKA ratna mornarica nametnula je do daljnjega operativna ograničenja čitavoj floti patrolnih brodova klase Armidale, nakon ponovne pojave problema na sustavu ispuha dizelskim motorima. U rujnu 2006. brodovi su bili povučeni iz operativne službe punih mjesec dana dok su istražitelji ispitivali izvor štetnih ispušnih plinova zbog kojih su hospitalizirana četvorica mornara. Trovanje ispušnim plinovima dolazilo je od kontaminirane vode kojom se hladi sustav ispuha i to na tri broda ove klase. Brodovi su se u listopadu 2006. vratili u operativnu uporabu, godinu dana nakon što je prvi brod u klasi svečano započeo aktivnu službu.

Potkraj siječnja ove godine australsko Ministarstvo obrane ponovno je izdalo operativno ograničenje zbog ponovne pojave sigurnosnih problema na sustavu ispuha dizelskih motora. Odmah je započela nova istraga u suradnji s glavnim izvođačima radova u programu Armidale, tvrtkom Defence Maritime

Services (DMS), brodograđevnom tvrtkom Austal i proizvođačem porivnih motora MTU Detroit Diesel. Patrolni brodovi klase Armidale trebali su omogućiti daleko veću učinkovitost posebno na moru, nego klasa brodova Freemantle koje su zamijenili. Kad se dogodio prvi incident, pripisan je početnim i mogućim pogreškama koje se pojavljuju kod potpuno nove klase brodova.

Potkraj veljače jedan od patrolnih brodova u klasi, HMAS Broome, službeno je vraćen u operativnu uporabu. No, po izvješću Ministarstva obrane, HMAS Broome je jedini brod u klasi Armidale kod kojega nije dokazana kontaminacija vode za hlađenje u sustavu ispuha. Iskustava stečena proučavanjem i ispitivanjem pogonskog sustava, ponajprije dizelskih motora, prenijet će na preostalih sedam brodova ko-

je se nalaze u floti a povučeni su iz operativne uporabe. Bez obzira na potrebu konstantne aktivne službe svih brodova u klasi, odlučeno je kako će svaki brod biti temeljito pregledan, ispravljene pogreške, pa će se jedan po jedan vraćati u službu. Deveti patrolni brod klase Armidale, HMAS Bundaberg trebao bi uskoro ući u operativnu uporabu, a nakon toga bi u vrlo kratkom roku slijedila još dva broda, HMAS Wollongong i HMAS Childers.

M. PTIĆ GRŽELJ

KFX

bao biti završen do 2017., odnosno tijekom 2019. bi trebalo započeti uvođenje u inicijalnu operativnu uporabu.

Na određen način KFX

se nadovezuje na lake školsko-borbeno avione TA-50/FA-50 koje je Južna Koreja nedavno razvila i započela njihovo uvođenje u operativnu uporabu, odnosno ta dva tipa aviona bi u budućnosti trebala činiti kralježnicu Južnokorejskog ratnog zrakoplovstva. Prema određenim najavama Južna Koreja u sljedećem razdoblju kani za svoje ratno zrakoplovstvo naručiti 60 aviona FA-50. Kao velik poticaj razvoju KFX projekta, Južna Koreja je s američkom tvrtkom Boeing ostvarila znatan transfer tehnologije, pa to na određen način daje odgovore koje je sve prednosti

Južna Koreja realizirala nedavnom kupnjom Boeingovih aviona F-15K, u odnosu na tadašnjeg Dassaultovog protukandidata Rafalea.

Izrada razvojne studije trebala bi biti završena do veljače 2008., a tijekom 2009. bi trebala započeti izrada prvog prototipa. Temeljne tehničke odrednice KFX govore i kako će avion imati dva motora, unutarnje podvjesne točke za naoružanje, iako se na nedavno objavljenim fotografijama mogu vidjeti "klasične" potkrilne podvjesne točke. Prema svojim tehničko-taktičkim sposobnostima i dimenzijama avion bi trebao biti između onoga što nude F-15K i F-16C/D Block 52. Prema određenim očekivanjima Južna Koreja bi svoje ratno zrakoplovstvo mogla opremiti sa 120 KFX aviona.

I. SKENDEROVIĆ

U JUŽNOKOREJSKIM zrakoplovnim magazinima nedavno su objavljene fotografije maketa u umanjenom mjerilu budućeg južnokorejskog borbenog aviona nove generacije. Prikazane fotografije odnosno makete prvih su konkretni obrisi KFX projekta kojega je Južna Koreja pokrenula tijekom 2001. godine. Riječ je o projektu sasvim novog, samostalno projektiranog višenamjenskog borbenog aviona nove generacije sa *stealth* značajkama. Vrijednost projekta se procjenjuje na oko 13 milijardi američkih dolara, a prema planovima razvoj bi tre-

Važnost implementacije partnerskih ciljeva za razvoj sposobnosti HRM-a u procesu uključivanja u vojnu strukturu NATO-a

Prilagodba HRM-a standardima NATO-a

Boris KATIČIN

Republika Hrvatska se od osamostaljenja pa do danas nalazi u specifičnom tranzicijskom razdoblju i u okruženju koje karakterizira dinamičnost promjena, kompleksnost, heterogenost i neizvjesnost. Promjena sigurnosne paradigme koja proizlazi iz nove percepcije okoline jedan je od glavnih razloga za transformaciju vlastitog obrambenog sustava u zadovoljavajuću interesu sigurnosti. Transformacija ili pretvorba strateške okoline sa svim mogućim novim prijetnjama uvjetovala je potrebu za promjenama u gotovo svim djelatnostima. Transformacija Sjevernoatlantskog saveza kao i drastične promjene unutar Europske unije, s kojom smo započeli pregovore o članstvu, zahtijevaju neodložan nastavak našeg daljnjeg prilagođavanja. Nova euroatlantska struktura stalno prilagođava vlastitu organizaciju kako bi mogla uspješno odgovoriti novim izazovima. Istodobno smo posljednjih godina u sustavu

Ministarstva obrane započeli nužne reforme koje se prije svega odnose na sposobnosti i veličinu Oružanih snaga RH.

NATO-ova studija proširenja iz 1995. dala je naslutiti kako će se razvijati obrambene reforme u zemljama koje sudjeluju u programu Partnerstvo za mir, a kojima je cilj postati punopravnim članicama Sjevernoatlantskog saveza. U jednom od zaključaka se navodi da će PzM pomoći partnerima poduzeti potrebne obrambeno-upravne reforme kao što su transparentno obrambeno planiranje, planiranje resursa i izrada proračuna, odgovarajuće zakonodavstvo i parlamentarna i javna odgovornost.

Hrvatska je ušla u PzM i uključila se u Proces planiranja i pregleda (PARP) 2000., intenzivni dijalog započela s NATO-om 2001., a alatima Akcijskog plana za članstvo (MAP) služi se od 2002. godine. Hrvatski sabor je na sjednici održanoj 19. ožujka 2002. donio Strategiju nacionalne sigurnosti u kojoj navodi da su pristupanje Europskoj uniji i NATO-u naj-

važniji ciljevi Republike Hrvatske. Izrada Strateškog pregleda obrane (SPO) i Dugoročnog plana razvoja (DPR) prošle godine rezultirala je definiranjem prioriteta, a zatim i određivanjem veličine i strukture Oružanih snaga RH. Za Hrvatsku ratnu mornaricu su time, osim veličine, definirane zadaće i načelne sposobnosti. Upravo smo u HRM-u završili Studiju sposobnosti koja uz tradicionalne sposobnosti ratnih mornarica govori o sposobnostima za zadaće obalne straže u skladu s aktualnim izazovima u pomorskoj sigurnosti. Proces planiranja i pregleda (PARP) i Partnerski ciljevi (PGs) iz programa Partnerstvo za mir među novim članicama Sjevernoatlantskog saveza navode se kao temeljni alati za razumijevanje procesa planiranja snaga NATO-a i kao dobra priprema za članstvo u tom području. Nakon ulaska u članstvo nacionalni proces planiranja snaga se potpuno prilagođava procesu planiranja snaga Saveza. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr

Raketna revolucija

Prvobitna namjena višecijevnih bacača raketa bilo je "pokrivanje" ciljeva na velikom prostoru. Uvođenje novih lakih lansera i precizno vođenih projektila od VBR-a su načinili idealno oružje za asimetrično ratovanje

Pripremio Siniša RADAKOVIĆ

Američki višecijevni bacači raketa tipa MRLS (Multiple Launch System) mogu cjelokupno punjenje od 12 raketa ispaliti za manje od minute. Svaka raketa M26 opremljena je bojnom glavom mase 156 kilograma koja sadrži 644 kasetne bombe M77 Dual-Purpose Improved Conventional Munition s rasprskavajućim i kumulativnim djelovanjem. Jedan plotun od dvanaest raketa može potpuno pokriti četvorni kilometar, a maksimalni domet rakete M77 je 31 600 metara. Tijekom Zaljevskog rata od 1990. do 1991. više od 230 američkih i 12 britanskih MLRS-a svakodnevno je ispaljivalo te rakete na iračke vojnike ukopane u rovovima. Iranci su njihovo djelovanje nazvali "čelična kiša". Učinak je bio razarajući i za borbena sredstva i za moral. Jedna iračka divizija izgubila je 97 od svojih 100 topova tijekom djelovanja 1800 MRLS-ovih raketa i dvije boj-

ne haubice M110 kalibra 203 mm.

MRLS i drugi višecijevni bacači raketa (multiple rocket launchers - MRL) projektirani su za brzo pokrivanje ubojitom paljbom velikih površina bojišta. Specijalnost im je uništavanje nezaštićenih ili slabo zaštićenih ciljeva koji zaposjedaju veliku površinu kao što su topnički položaji, položaji protuzračne obrane i zapovjedna središta. MRLS je razvila tvrtka Lockheed Martin Missiles and Fire Control Systems (razvoj je započela tvrtka Ling Tempco Vought koju je naknadno kupio Lockheed Martin) i europski partneri kako bi britanska, zapadnonjemačka, francuska, talijanska i američka vojska dobili ubojito oružje. Prvotbina mu je namjena bila potpora teškim motoriziranim snagama, pa su stoga MLRS-ov lanser M270 postavili na produženo i modificirano tijelo borbenog vozila pješništva M2 Bradley. U lanser stanu

dva kontejnera, svaki s po šest raketa kalibra 227 mm. Opremljen je i automatskim sustavom za punjenje. S maksimalnim dometom od 31 600 metara M26 je bilo oruđe s najvećim dometom od svih tadašnjih topničkih sustava članica NATO saveza. Za potrebe američkih oružanih snaga napravljeno je 1000 MRLS-a, dok je još 292 proizvedeno u kooperaciji s europskim tvrtkama za opremanje zapadnoeuropskih vojski. Francuska je kupila 55 MRLS-a, Zapadna Njemačka 150, Italija 24 i Velika Britanija 63. Naknadno su se za MRLS odlučili i Bahrain (9 lansera), Danska (8), Egipat (26), Grčka (41), Izrael (54), Japan (77), Južna Koreja (29), Nizozemska (22, u međuvremenu su izvučeni iz operativne uporabe), Norveška (12) i Turska (15). ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr

Brzina je važna (I. dio)

U suvremenim asimetričnim djelovanjima brza i vrlo brza patrolna plovila imaju sve veću važnost. Ovdje predstavljamo najpoznatije

— Pripremio Tomislav JANJIĆ —

U mornaričkoj terminologiji izraz brzo plovilo (fast craft) obično označava plovilo sposobno ploviti brzinama većim od 30 čvorova, a u određenim uvjetima i kraće vrijeme može ostvariti i maksimalnu brzinu veću od 40 čvorova. U novije vrijeme taj se izraz rabi i za plovila koja mogu premašiti brzinu od 50 čvorova i češći izraz je presretačka plovila velike brzine (High Speed Interceptor Craft - HSIC). Ona su jedinstvene konstrukcije i mogućnosti, rabe se za provedbu specijalnih zadaća kod kojih je brzina itekako važna.

Tipična uporaba brzih patrolnih brodova obuhvaća zadaće nadzora granice i provođenja zakona. Područje takvih zadaća obuhvaća presretanje krijumčarskih brodova koji prevoze ljude i/ili drogu. Krijumčari imaju iznimno brza plovila kako bi izbjegli otkrivanje ili, ako ih otkriju, kako bi nadmoćnom brzinom izbjegli zaustavljanje. Tradicionalni patrolni brodovi teško mogu premašiti brzine od 35 do 40

čvorova, što često nije dovoljno da se zaustave krijumčarska plovila. Plovila velike brzine rabe i drugi, među ostalim i mornaričke specijalne snage radi ubacivanja svojih snaga u neprijateljsku pozadinu. Brza se plovila rabe i za policijsko/vojne zadaće nadzora određenog područja (luke, sidrišta, terminali za prekrcaj i sl.) i učinkovito presretanje i zaustavljanje terorista, pirata i krijumčara oružja.

HSIC brodovi imaju i znatna ograničenja. Kako bi se sačuvala mala masa, potrebna za postizanje velikih brzina, HSIC plovila često nemaju naoružanje ili imaju tek lake strojnice i automatske puške posade. To znači da HSIC-i imaju ili vrlo ograničene ili uopće nemaju mogućnosti borbe protiv "loših momaka". Taj nedostatak nije bio toliko uočljiv dok se HSIC-i nisu počeli rabiti u borbi protiv terorista i

pobunjenika čija su plovila u pravilu naoružana strojnicama, ako ne i težim naoružanjem. Strojnice kalibra 7,62 mm i teške strojnice kalibra 12,7 mm (ili 14,5 mm) postale su obvezatna oprema za HSIC-e namijenjene policijskoj ili vojnoj uporabi. Razmatraju se i mogućnosti ugradnje zaštite za posadu, ali to je osjetljivo područje jer se oklopnom zaštitom znatno povećava masa i smanjuje brzina HSIC-a. Zbog toga su neke tvrtke razvile potpuno nove HSIC-e koji su od početka projektirani s oklopnom zaštitom čija je masa ukomponirana u projektne izračune pa je zadržana velika brzina plovila. Iako se ta razina zaštite odnosi tek na streljivo lakog pješačkog oružja, paradoksalno je da tako zaštićeni HSIC-evi pružaju bolju zaštitu svojoj posadi od znatno većih ratnih brodova, od raketnih čamaca do krstarica. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr

Konstruktorski naponi Simona Lakea (I. dio)

Unatoč tome što je dobar dio početnoga konstruktorskog staža proveo u sjeni velikog konkurenta Johna P. Hollanda, pronalazač i poduzetnik Simon Lake dao je iznimno velik doprinos razvoju podmorničarske tehnologije i omogućio da podmornica bude onakvim ratnim strojem kakvim ga mi danas poznajemo

Igor SPICIJARIĆ

Premda se mnogi povjesničari ne slažu u ocjenama prave vrijednosti njegovih izuma i poboljšanja postojećih tehničkih rješenja, nepobitno je da je bio genijalan inovator na polju podvodne tehnologije i da je njegova kompanija Lake Torpedo Boat Company od 1909. do 1922. samo za američku ratnu mornaricu izgradila ukupno 33 podmornice. Posebno treba istaknuti da su dva najkarakterističnija Lakeova izuma - kotači za kretanje podmornice po morskome dnu i uporaba velikih hidroplovnih površina na središnjem dijelu podmornice utrljali "intrigantnu stazu" kojom se dotad ni najsmioniji konstruktori nisu usudili ići u konstrukciji podmornica. Tijekom duge i bogate tehničke karijere, okrunjene s više od 200 različitih patenata, Lakeov inventiv-

ni genij zaslužan je i za veliki doprinos na poljima pomorskog spašavanja, brodogradnje, arktičkih istraživanja i proizvodnje opreme za kućanstva.

Simon Lake je rođen 4. rujna 1866. u gradiću Pleasantvillu na jugu New Jerseya, u obitelji vrlo naklonjenoj tehnici. Otac Christopher John Lake konstruirao je mehanizam za spuštanje i dizanje prozorskih roleta, a 1883. otvorio je ljevaonicu i trgovinu poljoprivrednim strojevima. Djed i ujaci bili su vrlo zapaženi u tehničkom uređenju i opremanju pomorskih i lučkih instalacija u Ocean Cityu i Atlantic Cityu. Stric Jasse Lake bavio se idejom konstrukcije i izrade traktora-gusjeničara dok je kao poduzetnik radio na izgradnji puteva u New Jerseyu.

Odrastajući u takvoj sredini, mladi Simon Lake je nakon završene škole u Toms Riveru kratko studirao na privatnom Clinton Liberal Institutu u Fort Plainu. Kući se vratio u 18-toj godini i postao očev partner u obiteljskoj ljevaonici.

Istodobno je pohađao tečaj za mehaničare na philadelphijskom Franklin Institutu gdje vrlo brzo uči i usvaja temeljna znanja o mehanici i elementima strojeva. Njegovi prvi patenti datiraju iz tog doba, a odnose se na konstrukciju brodskog vitla za izvlačenje mreža za izlov dagnji. Tada se zbog uspješnog posla preselio u Baltimor, gdje je upoznao svoju buduću suprugu Margaret Vogel s kojom se vjenčao 1890. ■

Tekst u cijelosti pročitajte na:
www.hrvatski-vojniki.hr

Reinhard Scheer: Čovjek sa željeznom maskom

I karijeru njemačkog admirala Reinharda Scheera obilježila je bitka kod Jylland (Nijemci kažu "kod Skagerraka"). Koliko je značenje za njega imala on navodi u svojim sjećanjima, a to označava i njegova nadgrobna ploča. Uz ime Reinhard Scheer i datume isklesana je samo jedna riječ: Skagerrak

Hrvoje STRUKIĆ

Gradski vječnik Julius Scheer živio je u Obernkirchenu u blizini Hamburga sa suprugom Marie Reinhardt. Tamo je bio i ravnatelj škole od 1861. do 1867. godine.

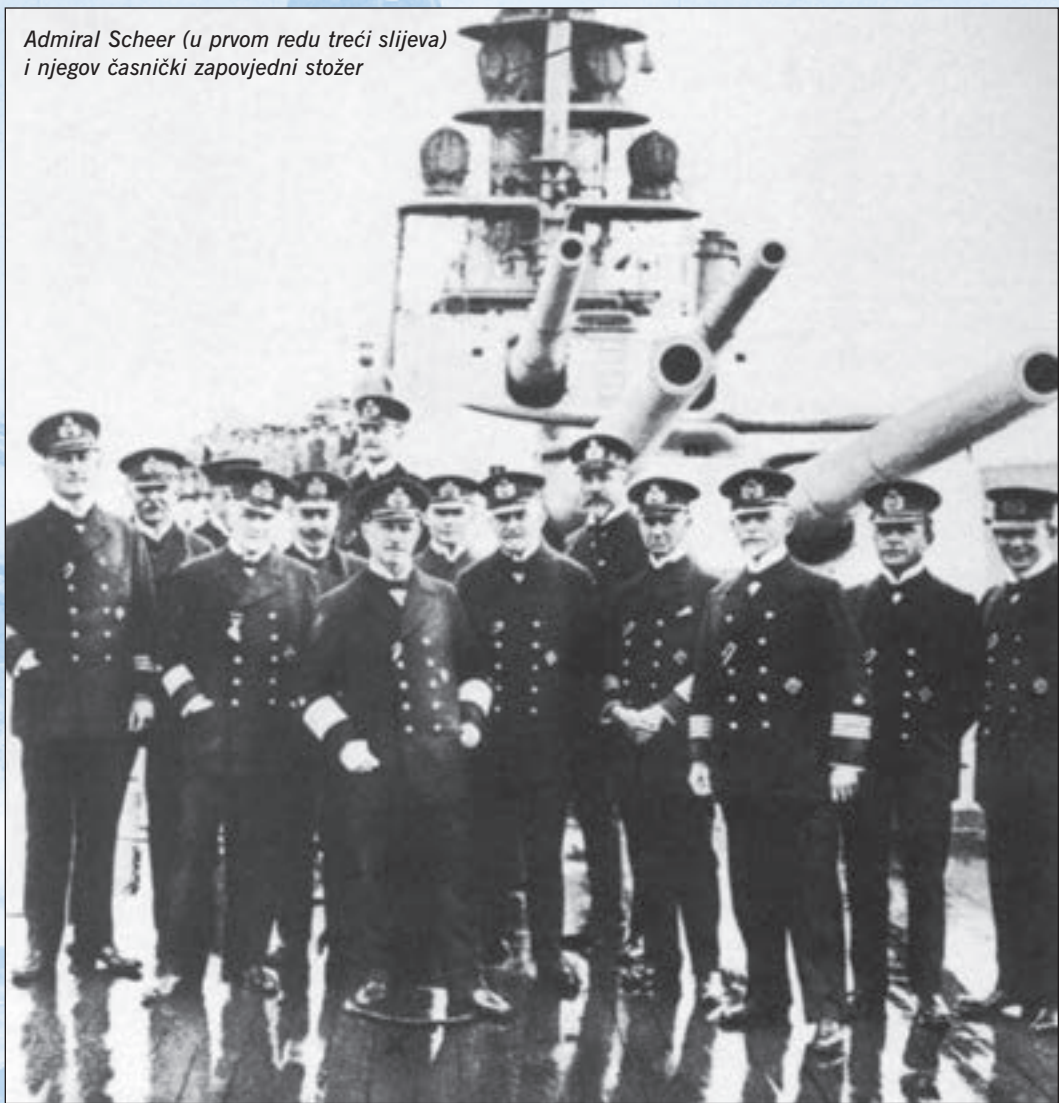
Baš tijekom "direktorovanja" rođen je njegov sin Reinhard (30. rujna 1863). Već kao šesnaestogodišnjak stupio je u mornaricu, a u pomorskog kadeta promaknut je 15. lipnja 1880. Slijedi promaknuće u poručnika korvete (16. studenoga 1882.), a pošto je prošao ostale poručničke činove bio je imenovan kapetanom korvete (9. travnja 1900.). Kapetanom fregate imenovan je 1904., a 21. ožujka 1905. u svojoj četrdesetdrugoj godini promaknut je u čin kapetana bojnog broda. Slijedi visoko promaknuće u čin kontraadmirala 27. siječnja 1910. Napokon, 9. prosinca 1913. dobiva čin viceadmirala, a 5. lipnja 1916. postaje admiralom.

Kao kadet služio je na fregati Niobe, topničkim kadetским brodovima Renown i Mars, oklopnoj fregati Friedrich Carl i korveti Herta. Mladi časnik plovio je na oklopnom brodu Bayern, korveti Bismarck, torpednom kadetskom brodu Blücher, korveti Sophie, oklopnom brodu Sachsen, krstašu Prince Wilhelm i oklopnom brodu Kurtfürst Friedrich Wilhelm. Služio je i u Sailor diviziji II i na pomorskoj akademiji.

U privatnom životu Scheer se 1899. godine oženio s Emillie Mohr s kojom je imao dvije kćeri: Marianne rođenu 1900. i Elise rođenu 1902. godine. Starija je kći 1933. godine krstila bojni brod koji je otad plovio pod imenom Admiral Scheer.

Tijekom I. svjetskog rata, 24. siječnja 1916. Scheer je postao zapovjednikom njemačke Flote otvorenog mora, glavne njemačke ratne pomorske snage. Najvažnija bitka u kojoj je sudjelovao i vodio svoju flotu bila je već više puta spominjana bitka kod Jylland od 31. svibnja do

Admiral Scheer (u prvom redu treći slijeva) i njegov časnički zapovjedni stožer

Impresivan niz ratnih brodova

U svojoj memoarskoj knjizi admiral Reinhard Scheer dao je izvorni opis njemačke ratne mornarice kakva je bila 1913. godine i početkom rata.

Flota otvorenog mora, čije je područje djelovanja bilo Sjeverno more i čiji je prvi zapovjednik bio admiral von Ingenohl na zapovjednom bojnom brodu *Friedrich der Grosse*, u svojem je sastavu imala tri eskadrona bojnih brodova, krstaše i razarače.

I. eskadronom je zapovijedao viceadmiral von Lans, a činili su ga bojni brodovi: *Ostfriesland*, *Thüringen*, *Helgoland*, *Oldenburg*, *Posen*, *Rheinland*, *Nassau* i *Westfalen*.

II. eskadronom zapovijedao je viceadmiral Scheer, a u sastavu je imao bojne brodove: *Preussen*, *Schlesien*, *Hessen*, *Lothringen*, *Hannover*, *Schleswig-Holstein*, *Pommeren* i *Deutschland*.

III. eskadron zapovjednika kontraadmirala Funke imao je u sastavu bojne brodove *Kaiser*, *Kaiserin*, *König Albert* i *Prinz Regent Luitpold*. Postrojbom oklopnih i bojnih krstaša

zapovijedao je kontraadmiral Hipper. U sastavu ove izvidničke postrojbe bili su bojni krstaši *Seydlitz*, *Moltke*, *Von der Tann*, lake krstarice: *Köln*, *Mainz*, *Stralsund*, *Kolberg*, *Rostock* i *Strassburg*, zatim sedam flotila

razarača i tri manja razarača za prenošenje tereta i promet među većim brodovima flotile.

Osim ovog opisa sastava Flote otvorenog mora, Scheer navodi i podatke o ukupnom broju brodova njemačke Ratne mornarice s kojom je ušla u rat i koja se sastojala od 41 bojnog broda, od čega je bilo 20 drednota, a ostali su bili predrednoti. Osim njih, Nijemci su posjedovali i 20 bojnih i oklopnih krstaša, 40 lakih krstarica, 12 flotila razarača sa 173 broda i četiri flotile podmornica u čijem sastavu se vodila 51 podmornica.

Pomoćne snage njemačke *Kaiserliche Marine* činile su: jedan oklopni krstaš,

Njemački eskadron

osam lakih krstarica, 16 razarača i torpiljarki i tri podmornice u Baltičkom moru s bazom u Kielu. U Sredozemnom moru bio je Sredozemni divizion, bojni krstaš *Goeben* i krstarica *Breslau* u sastavu flote Trojnog saveza. Vodama Dalekog istoka plovila je eskadra admirala *Maximiliana von Spee* koju su činila dva oklopna krstaša, *Scharnhorst* i *Gneisenau*, tri lake krstarice, *Emden*, *Nürnberg*, *Leipzig* i nekoliko manjih postrojbi, dok su se na Pacifiku, Južnom Atlantiku i istočnoj Africi nalazile tri lake krstarice, *Königsberg*, *Dresden* i *Karlsruhe* uz 14 pomoćnih naoružanih putničkih i teretnih brodova.

1. lipnja 1916. Ta jedna od najvažnijih i najpoznatijih bitaka u vojno-pomorskoj povijesti istaknula je i još trojicu admirala, zaključno sa Scheerom spomenutih u ovom feljtonu: Jellicoea, Beattyja i Hippera. Kad je došlo do bitke, Scheer je još bio u činu viceadmirala, a čin admirala dobio je nekoliko dana poslije bitke, 5. lipnja 1916. Bitku Scheer i njemački zapisi, za razliku od Britanaca, označavaju kao *Die Schlacht vor dem Skagerrak*, jer se vodila kod Skagerraka, morskog prolaza između sjeverne obale poluotoka Jylland, južne obale Norveške i zapadne obale Švedske. Scheer je u jedan sat bitke razdvojio glavninu dviju flota tri puta smjelim istodobnim okretom kolone svojih brodova za 180°, iskazao time svu pomorsku vještinu, znanje i odlučnost zapovjednika. Koliku je važnost imala ova bitka za Scheera on navodi u svojim sjećanjima, a najviše to označava njegova nadgrobna ploča na kojoj je uz ime Reinhard Scheer i datume njegova života i smrti uklesana i samo jedna riječ: *Skagerrak*.

Admiral Reinhard Scheer bio je popularan u mornarici, a potpuna vojnička disciplina i izgled označila ga je u nazivu "Čovjek sa željeznom maskom".

Pri kraju I. svjetskog rata, u kolovozu 1918., Reinhard Scheer došao je na mjesto zapovjednika njemačkog stožera admiraliteta i novous-

Unatoč pomalo grubom nadimku admiral Reinhard Scheer bio je popularan u mornarici

trojenog zapovjedništva Ratne mornarice, *Oberste Seekriegsleitung*. S toga mjesta nastojao je pojačati neograničeni podmornički rat, a kad su počeli pregovori o primirju, izdao je zapovjed floti da isplovi i da se bori, što je izazvalo nezadovoljstvo mornara i njihovu pobunu.

Poslije završetka rata otišao je u mirovinu 17. prosinca 1918.

Ipak, nije mirovao: 1919. godine objavio je svoje memoare, *Njemačka flota otvorenog mora u Svjetskom ratu*, koji su već sljedeće godine bili objavljeni i u Britaniji. Još jedna njegova knjiga iz povijesti njemačke Ratne mornarice objavljena je 1925. pod naslovom *Od jedrenjaka do podmornice (Von Seegelschiff zum U-Boot)*.

Reinhard Scheer umro je 26. studenoga 1928. u Marktredwitzu, a pokopan je u Friedhofu u Weimaru.

U današnjem Obernkirchenu uspomenu na slavnog admirala, osim ulice koja nosi njegovo ime, čuva i njegova rodna kuća u kojoj se nalazi muzej, a u gradu Kielu njegovim imenom nazvano je пристаниšte, *Scheermole*. ■

Frederick F. Cartwright, Michael Biddiss: "Bolest i povijest", Naklada Ljevak, Zagreb, 2006.

Ova izvanredna knjiga istražuje učinak bolesti na velike povijesne događaje, pokazujući kako bolest može fatalno oslabiti i najmoćnije pojedince i društva. Autori djela "Bolest i povijest", britanski profesor povijesti i povijesti medicine, gledali su povijesne činjenice kroz sasvim drukčije svjetlo. Kroz izbijanje epidemija i zaraza, koje su utjecale ne samo na velike povijesne ličnosti nego i na narode u cijelosti, pristupili su tumačenju svjetskih povijesnih zbivanja. Time su pridonijeli rasvjetljavanju pojedinih povijesnih epoha, tumačeći ih iz perspektive povijesti medicine. Knjiga obrađuje povijest bolesti, počevši od bolesti Staroga svijeta, preko kuge koja je poharala Europu u 14. stoljeću, sifilisa koji se razvio potkraj 15. stoljeća u francuskoj kraljevskoj vojsci i epidemije velikih boginja u 18. stoljeću. Slijede poglavlja o tifusu, koleri, tuberkulozi, gripi, pa do najnovijih bolesti današnjice kao što su ptičja gripa ili AIDS. Autori iznose podatke o razornim učincima tih epidemija na pojedine svjetske regije, ali i o podrijetlu i uzročnicima virusa te načinu na koji su se tadašnji liječnici borili protiv njih. Kad se na pozornici pojavljuje nevidljiv protivnik - bolest, neosjetljiv na ratnu strategiju i politiku ili na ustaljeni tijek povijesti, on ne bira stalež, ni sredstvo, niti okolnosti. S druge strane, bolest se pokazala i jednim od izravnih povoda promišljanju i provedbi sanitarnih reformi. Veći dio knjige posvećen je zaraznim bolestima, no nisu izostavljene ni one nasljedne, genetskog podrijetla. Hemofilija je tako žestoko obilježila predstavnike kraljevske loze, dokumentirajući na primjeru kraljice Viktorije i padu ruske monarhije posljedice vjenčanja bliskih rođaka. Obradujući mnoge psihičke poremećaje, autori dolaze i do poglavlja o masovnim histerijama i sugestijama među pojedinih skupinama ljudi koje mogu utjecati na razvoj povijesnih zbivanja: strah kao masovna fobija može biti zarazan i histeričan, manipuliranje gomilama pomoću raznih manija, uvođenje kulta (npr. kulta vještica ili čaranja), pa sve do današnjeg manipuliranja pojedincem medijima koje može izazvati masovne strahove. Knjiga završava pregledom današnjih pogubnih bolesti, a autori povezuju i klimatske promjene koje se događaju na globalnoj razini, za koje tvrde da su dijelom "okidači" izbijanja epidemija i stvaranja novih virusa pogubnih za čovjeka. Lijek je, kažu autori, zapravo opet u čovjeku i njegovom odnosu prema okolišu i prirodi. Pokazuje to da ni suvremena društva nisu imuna na bolesti, među kojima za neke još uvijek nema lijeka.

Mirela MENGES

(Ne)odgovornost za izgovorenu i napisanu riječ

Dovoljno je samo malo, bez dubljih analiza, prelistati dnevni tisak ili poslušati poneke televizijske i radioemisije, i vidjeti koliko je u našem hrvatskom društvu prisutna neodgovornost za izgovorenu ili napisanu riječ. Kad čujete ili pročitate određene stvari, ne možete ne zapitati se - pa, je li to uopće moguće? Bože sačuvaj, da bih ovim recima htio dovesti u pitanje novinarsku slobodu, ali je nepojmljivo da se može pisati što se hoće i kako se hoće, a da se pritom ne vodi računa odgovara li napisano ili izrečeno istini. Nisam novinar i ne želim kritizirati bilo koga ili bilo kome držati lekcije, ali čini mi se da je sve manje prisutno analitičko novinarstvo i da su urednicima mnogo draži novinari koji se bave "crnom kronikom", privatnim aferama, zadiranjima u osobne živote i privatnost, raznim tračevima i tomu sličnim temama. Kad se tomu pridoda činjenica da jedna napisana ili izgovorena riječ može nekome zagorčati život ili ga uništiti, onda bi doista bilo vrijeme da počnemo razmišljati o tome što govorimo i kako pišemo.

Mudri biblijski pisac Sirah kaže da "čovjeka iskušava njegov govor" i da u "govoru izbijaju njegovi nedostaci" te zbog toga nikoga ne treba hvaliti "prije no što progovori". Još veći mudrac Isus reče: "Iz obilja srca usta govore".

Često kad vidim i čujem kako se ružno govori i piše, dođem u napast zaključiti, na osnovu Isusove rečenice, da su mnogima srca prazna kad govore i pišu toliko ispraznosti.

Budući da mediji uživaju golemo povjerenje, pozivam gospodu novinare, koje iznimno cijenim, da u duhu ovih nekoliko citiranih biblijskih redaka, prije nego bilo što napišu ili kažu, razmisle o odgovornosti za izgovorenu riječ, jer čovjekovi nedostaci izbijaju u njegovu govoru.

Žarko Relota

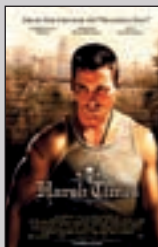
FILMOTEKA

Teška vremena (kino)

- američki akcijski (120 min.)
- distributer: Blitz film & video
- scenarij i režija: David Ayer
- gl. glumci: Christian Bale (Jim Luther Davis), Freddy Rodriguez (Mike), Eva Longria (Sylvia)

Bivši američki vojni specijalac Jim Davis dane provodi na pola puta između Meksika, gdje živi djevojka koju želi oženiti, i Los Angelesa, u kojem s prijateljem Mikeom krade Bogu dane priželjkujući posao u policiji. Jim je svjestan da boluje od PTSP-a, ali misli da stvari drži pod kontrolom. Kad mu FBI ponudi plaćenički posao u Kolumbiji, Jim u preostala dva-tri dana samo želi tulumariti i ne sluti da u Kolumbiju nikad neće otići...

Ako se sjećamo izvrsnog Ayerovog *Dana obuke*, u kojem iskusni ali okorjeli policajac Denzel Washington uvodi u "posao" novaka Ethana Hawka, s lakoćom možemo pretpostaviti kakav ćemo film gledati. Riječ je o nervozno režiranom i montiranom, prije svega slojevitom prikazu propadanja američke mladeži. Glavni lik Jim Davis u punoj je snazi. Savršeno govori španjolski, kondicijski, taktički i teoretski je spreman postati najboljim policajcem u LA-u, ali nadređeni ga ne trebaju "kod kuće". Takve poput njega šalju u, kako on sam kaže, "Ustranostan". Šalju ga gdje treba ubijati bez razmišljanja, a kakve će snove imati nikoga od njih ne zanima. Federalci znaju i da Jim svoj novac neće pametno uložiti, nego će već za nekoliko mjeseci biti švorc. I krug je zatvoren. Američka vlada će uvijek trebati njegove usluge u "trećem svijetu", a kad slučajno negdje posrne, ovaj film nam poručuje da su predgrađa američkih gradova prepuna njemu sličnih "slobodnjaka". Ako ovim pohvalnim recima dodamo da je najveći dio na svojim širokim plećima iznio moj omiljeni glumac Bale (*Batman - povratak, Američki psiho...*), mogu zaključiti da u Hollywoodu trenutno ne postoji nitko tko bi bolje od njega odigrao ulogu oboljelog od PTSP-a. Bale se u ovom filmu prvi put pojavljuje i u ulozi producenta (što znači da vjeruje u takav projekt).

Leon RIZMAUL

7. lipnja 1916.

Misteriozna smrt maršala Kitchenera

Jedan od najizrazitijih simbola nekad moćnog **Britanskoga carstva** bio je maršal **Herbert Horatio Kitchener**. Njegov lik na novačkom plakatu iz **I. svjetskog rata** jedna je od najpoznatijih slika svih vremena. Mladi Kitchener karijeru je počeo priključivši se britanskim kolonijalnim snagama na **Bliskom istoku**. Sudjelovao je u vojnoj ekspediciji koja je zakasnila spasiti generala **Gordona**, opkoljenog u **Khartumu**. Shvativši to kao osobni poraz, Kitchener je na čelu egipatsko-britanskih snaga ponovno zauzeo Khartum. Zahvaljujući tom podvigu Kitchenerovo je ime postalo poznato u cijelom carstvu, a kraljica **Viktorija** ga je imenovala osobnim pobočnikom. U Burskom ratu Kitchener je bio načelnik stožera generala **Roberts**a. Ondje je taktikom spaljene zemlje i stvaranjem prvih koncentracijskih logora uspio slomiti burski otpor. Na povratku u **Veliku Britaniju** dočekan je kao junak, dobio je veliku nagradu i naslov lorda. Kad je izbio I. svj. rat Kitchener je imenovan ministrom rata. Nakon propusta na zapadnom bojištu i fijaska operacije u **Dardanelima** izgubio je svu vlast, no ostao mu je naziv ratnoga ministra. Na putu za **Rusiju** njegov je brod vjerojatno naišao na minu i potonuo.

7. lipnja 1942.

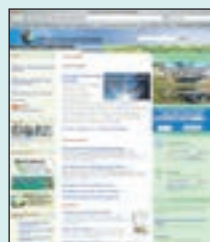
Opsada Sevastopolja

U ljeto **1942.** njemački generali još uvijek su predviđali brz prodor prema **Staljingradu** i zauzimanje **Kavkaza**. Zbog toga je **Hitler** podijelio svoje snage, ne znajući da će zbog toga ostati i bez Staljingrada i bez naftonosnih polja. Za takav su rezultat posebno zaslužni branitelji **Sevastopolja** koji su se, kao najveća sovjetska pomorska i kopnena tvrđava ispriječili Hitlerovoj ofenzivi. Nijemci su već prije zauzeli cijeli **Krim**, ali je Sevastopolj i dalje odolijevao. Na kraju su pred već razrušeni grad dovukli svoje najteže topništvo - goleme merzere, posebno načinjene za razaranje velikih utvrda. Među njima je bio i najveći top II. svj. rata, nazvan **Dora**, koji je ispaljivao granate teške čak pet tona. Do odlučujućeg napada došlo je 7. lipnja 1942. kad su se na Sevastopolj uz topništvo obrušili i rojevi bombardera. Poslije takvog napada njemački su generali smatrali da će pješništvo lako ušetati u grad. No iz labirinta ruševina opet ih je dočekala žestoka paljba branitelja. Tek početkom srpnja Sevastopolj je pao u nacističke ruke poslije zastrašujućih gubitaka. Južno krilo njemačke vojske tada se okrenulo prema Kavkazu i **Volgi**. No, napad na Staljingrad počeo je prekasno... Leon RIZMAUL

WEB INFO

<http://www.ucsusa.org>

Ukazivanje na aktualne teme čovječanstva, od problemna s ozonom do doslovce opstanka zbog mogućeg nuklearnog rata, u tematskom smislu dio je sadržaja web sitea **Udruge zabrinutih znanstvenika**. Dakle, na svojoj internetskoj stranici ona pokušava ukazati na načine kako spriječiti katastrofu planeta i čovječanstva. Premda se takva tvrdnja čini pomalo paničnom, ipak su tekstovi objavljeni na siteu potkrijepljeni znanstvenim tezama i argumentima, pa pozivi u pomoć nisu tako dramatični kako bi se isprva činilo. Dio sitea posvećen je i globalnoj sigurnosti, ponajprije tzv. svemirskom naoružanju, ali na podstranicama se mogu pronaći i teme poput nuklearnog naoružanja, atomskog i kemijskog terorizma, te, primjerice, aktualnosti o odnosima **SAD**-a kao vojno vodeće države svijeta i **Kine** čiji je gospodarski rast po nekima velika prijetnja. Naravno, unatoč izvrsno obrađenim temama jasno je da na stranicama posjetitelji ne mogu pronaći fotogalerije s *hi-res* slikama ili gotovo savršeno obrađene promidžbene vijesti kakve nalazimo na **NASA**-inim stranicama. No, web spomenute Udruge svakako odskaka kvalitetom sadržaja, pa čak i količinom tekstova i vijesti, te iskrenošću u detektiranju problema.

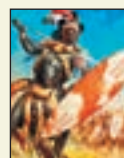
Neven MILADIN

KVIZ

pripremio D. VLAHOVIĆ

1. Osim Nelsona Mandele, najpoznatiji južnoafrički borac protiv aparthejda bio je:

- A Patrice Lumumba
- B Steven Biko
- C Jomo Kenyatta

2. Velika južnoafrička etnička skupina zove se:

- A Yoruba
- B Zulu
- C Kanuri

3. Unutar teritorija Južne Afrike nalaze se i države Lesoto i:

- A Burundi
- B Swaziland
- C Namibija

4. Rat koji se početkom 20. stoljeća vodio u Južnoj Africi bio je:

- A rat Zulua
- B burski rat
- C lesotski rat

5. U Južnoj Africi će se 2010. godine održati velik sportski događaj:

- A ljetne Olimpijske igre
- B igre Commonwealtha
- C Svjetsko nogometno prvenstvo

Foto: 1b-zb-4b-5c

